

Volapuko por Esperantistoj

Johann Schmidt

ENHAVO

Volapuko por Esperantistoj	5
.....	
Leciono 1	6
.....	
Leciono 2	8
.....	
Leciono 3	14
.....	
Leciono 4	21
.....	
Leciono 5	25
.....	
Leciono 6	31
.....	
Leciono 7	37
.....	
Leciono 8	43
.....	
Leciono 9	46
.....	
Leciono 10	50
.....	
Leciono 11	52
.....	
Leciono 12	56
.....	
Leciono 13	61
.....	
Leciono 14	63
.....	

Leciono 15	71
Leciono 16	77
Leciono 17	81
Leciono 18	88
Leciono 19	95
Leciono 20	102
Leciono 21	109
Leciono 22	117
Leciono 23	125
Leciono 24	133
Leciono 25	141
Tekstoj	147

Volapuko por Esperantistoj

Tiu ĉi volapuka lernolibro estas traduko de [Lehrbuch der Weltsprache Volapük](#) de Johann Schmidt, adaptita al esperanta publiko. Tiu Volapuko, kiu estas pritraktita en la lernolibro de Johann Schmidt estas la reviziita formo, kiun D-ro Arie de Jong iniciatis en 1931 en la jenaj du libroj:

1. "Wörterbuch de Weltsprache" de D-ro Arie de Jong, 1931 aperinta ĉe E.J.Brill en Leiden (Nederlando) (represita en 2012 fare de Everttype). La unua parto: germana-volapuka: la dua parto: volapuka-germana.
2. "Gramat Volapüka" far D-ro Arie de Jong, 1931 publikigita de E.J. Leiden (represita en 2012 fare de Everttype). Ampleksa gramatiko de reviziita Volapuko (verkita en tiu Volapuko). 113 paĝoj. Prezo: kartone 2,25 guldenoj.

Leciono 1

ENKONDUKO

Prononco, vortprovizo kaj superrigardo

Volapuko estas la sola fonetika lingvo krom Esperanto, kies ĉiu signo havas unusolan fonemon, kaj ĉiu fonemo unusolan signon. Ĉiu individua fonemo, ĉu vokala ĉu konsonanta, ĉiam estas parolata dividite: **ng** kiel en la vorto **pinglo**, **ti** kiel en la vorto **tio**, **ai** kiel en la vorto **kokaino**. Ĉar internacia lingvo devas baziĝi sur fonetika bazo, rekomendinde estas strebi al bona kaj klara prononco. Atentu la distingon inter **ä**, **e** kaj **ö**, inter **i** kaj **ü**, inter **b** kaj **p**, inter **d** kaj **t**, ankaŭ inter **g** kaj **k**. Parolu malrapide kaj evitu tro rapidan sinsekvon.

La akcento falas ĉiam sur la lasta silabo (kiel en la vorto elizita je la fino **teler'**), eĉ se ĝi konsistas el nur unusola vokalo.

Uzado de la interpunkcioj (punkto, komo ktp) estas kiel en Esperanto. Ankaŭ majusklado estas kiel en Esperanto.

Plejparto de la radikoj de Volapuko konsistas el unusilabaj vortoj, kiuj estas pruntitaj de diversaj lingvoj, precipe el la ĝermanaj kaj romanidaj lingvoj. Ĝisfunda reguleco en la internacia lingvo estas nepre necesa. Se iu vorto konformas al la reguloj de Volapuko, ĝi restas neŝanĝita. Ekzemple: son [filo] (el la germana aŭ la angla), stul [seĝo] (el la germana).

Estas vortoj, kiuj suferis iom da ŝanĝoj: gan [ansero] (el germana **Gans**), naklüm [amboso] (el franca **enclume**).

Ĉe la aliaj vortoj la ŝanĝo estas pli granda, kelkaj ricevis eĉ mallongigon; log [okulo] (el latina **oculus**), lieg [riĉo] (el franca **richesse**). Dum lernado sube, oni povos vidi laŭ kiu principo tiuj ŝanĝoj estas faritaj.

La volapuka alfabeto konsistas el 27 literoj: a, ä, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, ö, p, r, s, t, u, ü, v, x, y, z.

Plejparto de la literoj estas elparolataj kiel en Esperanto. Esceptoj estas:

- **c** (prononco ĝ): cil [infano]
- **j** (ŝ): jad [ombro]
- **x** (ks): xam [ekzameno]
- **y** (j): jag [ĉaso]
- **ä, e, ö, ü** estas kiel en la germana.

Por esperatistoj, kiuj ne kutimas elparoli la ĉi lastajn vokalojn, sufiĉas prononci ilin provizore **e, e, oe, ui** respektive.

Leciono 2

PLUA ENKONKUDO

Infinitivo de verbo ĉiam finiĝas per **ön**. El plejparto de la radikoj oni povas krei infinitivon.

VOLAPUKO	ESPERANTO
Fid	Manĝo
Fidön	Manĝi
Drin	Trinko
Drinön	Trinki
Slip	Dormo
Slipön	Dormi
Vil	Volo
Vilön	Voli
Vip	Deziro
Vipön	Deziri
Dan	Danko
Danön	Danki
Gol	Iro
Golön	Iri
Stan	Staro
Stanön	Stari
Löf	Amo
Löfön	Ami
Het	Malamo

VOLAPUKO	ESPERANTO
Hetön	Malami
Plad	Loko, Ejo
Pladön	Meti
Blin	Alporto
Blinön	Alporti

Por krei aktivan prezencon, aldonu personajn pronomojn ĉe la fino de la radikoj (anstataŭ la infinitiva signo **-ön**). Personaj pronomoj estas;

VOLAPUKO	ESPERANTO
Ob	Mi
OI	Vi
Om	Li
Of	Ŝi
On	Ĝi (neŭtrala)
Os	(abstrakta)
Oy	Oni
Or	Vi (honorarie sed malofta)

Rimarku: ĉiuj ĉi pronomoj komenciĝas per **o**. Rilate la distingajn konsonantojn (b, l, m, f, n, s, y, r), estu certa, kiun uzi inter la diversaj kombinoj por signo kaj rekono. Precipe tio validas rilate konsonantojn de genroj.

La pluralo de volapukaj vortoj estas kreitaj per **s**.

VOLAPUKO	ESPERANTO
Ob	Mi
Obs	Ni
OI	Vi
OIs	Vi ĉiuj

VOLAPUKO	ESPERANTO
Om	Li
Oms	Li (plurala)
Of	Ŝi
Ofs	Ŝi (plurala)
Dom	Domo
Doms	Domoj
Gad	Ĝardeno
Gads	Ĝardenoj
Fat	Patro
Fats	Patroj
Mot	Patrino
Mots	Patrinoj
Cil	Infao
Cils	Infanoj
Bim	Arbo
Bims	Arboj
Ston	Ŝtono
Stons	Ŝtonoj
Dog	Hundo
Dogs	Hundoj

Per la personaj pronomoj oni kreas aktivajn personojn:

VOLAPUKO	ESPERANTO
Fidob	Mi manĝas
Drinol	Vi trinkas
Slipom	Li dormas
Vilof	Ŝi volas

VOLAPUKO	ESPERANTO
Vipon	Ĝi (nedifinita) deziras
Danoy	Oni dankas
Reinos	Pluvas (rein=pluvo)

Pluralo

VOLAPUKO	ESPERANTO
Golobs	Ni iras
Stanols	Vi ĉiuj staras
Löfoms	Lili amas
Hetofs	Ŝili malamas

Jen estas ofte renkontataj vortoj.

la adverboj:

- **Is** = Ĉi tie.
- **Us** = Tie.
- **No** = Ne.

la demonstrativa pronomo:

- **At** = Ĉi tiu.
- **Et** = Tiu.
- **It** = Mem.

La nedifinitiva pronomo:

- **Ek** = Iu.
- **Nek** = Neniu.

- **Bos** = Io.
- **Nos** = Nenio.

kaj la infinitiva verbo:

- **Labön** = Havi (lab=havo).
- **Binön** = Esti (bin=esto).

Ekzerco 1

Traduku esperanten:

- Labob.
  - Binol.
  - Labom.
  - Binof.
  - Binob is.
  - Binol us.
  - Fat at (ĉefa vorto ĉiam antaŭas).
  - Mot et.
  - Cil it.
  - No reinos (negativo ĉiam antaŭas).
  - No binom us.
  - Is binon nek (aŭ: nek is binon).
  - Nek danon (**n** pro neŭtralo).
  - Fat golom.
-

- Mot fidof.
- Cil drinon (neŭtralo).
- Dog slipon.

Leciono 3

ADJEKTIVO KAJ ĜENERALA DEKLINACIO

La adjektivoj finiĝas per **ik**:

VOLAPUK	ESPERANTO
Gret	Grando
Gretik	Granda
Smal	Malgrando
Smalik	Malgranda
Jön	Belo
Jönik	Bela
Pöf	Malriĉo
Pöfik	Malriĉa
Lieg	Riĉo
Liegik	Riĉa
Gud	Bono
Gudik	Bona
Bad	Malbono
Badik	Malbona
Geil	Alto
Geilik	Alta
Dib	Profundo
Dibik	Profunda

VOLAPUK	ESPERANTO
Zil	Diligento
Zilik	Deligenta

Ekzerco 2

- Fat binom gretik.
- Cil binon smalik.
- Mot binof löfik.
- Dog binon badik.
- Bims binons geilik.
- Dom binon geilik.
- Ston binon jönik.
- Gad binon gretik.
- Is binos jönik.
- Us no binos jönik.
- Dog at binon gretik.
- Dog et binon smalik.

Deklinacio

La deklinacio de Volapük estas kiel en la latina aŭ la rusa lingvo, do, per aldono de vokalo al la vortfino.

- Ĉe genetivo oni aldonas la aldonaĵon **a**.

- Ĉe dativo oni aldonas la aldonajon **e**.
- Ĉe akuzativo oni aldonas la aldonajon **i**.
- Ĉe vokativo oni antaŭmetas vorton **o**.

Ekzemploj de delkinacioj:

- Fat = La patro.
- Fata = De la patro.
- Fate = Al la patro.
- Fati = La patron.
- O fat! = Patro!/Pacjo!.
- Mot = La patrino.
- Mota = De la patrino.
- Mote = Al la patrino.
- Moti = La patrinon.
- O mot! = Patrino!/Panjo!.

En la pluralo:

- Fats = La patroj.
- Fatas = De la patroj.
- Fates = Al la patroj.
- Fatis = La patrojn.
- O fats! = Patcjoj!/Patroj!.
- Mots = La patrinoj.

- Motas = De la patrinoj.
- Motes = Al la patrinoj.
- Motis = La patrinojn.
- O mots! = Patrinoj!/Panjoj!.

Tiamaniere ĉiuj (deklinacieblaj) vortoj estas deklinaciataj. Adjektivoj senpere metitaj post la substantivoj ne akordas per la sama deklinacio.

Ekzerco 3

- Fat löfom cili.
- Dom mota.
- Bims gada.
- Labob bosì (akuzativo).
- Labol nosi.
- Hetob neki.
- Dom jönik fata.
- Gad gretik mota.
- Cil löfon moti.
- Labof stoni.
- O fat! reinos.
- Dog smalik fata.
- Cil pöfik binon zilik, cil liegik binon badik.

Deklinacio de personaj pronomoj

VOLAPUK	ESPERANTO
Ob	Mi
Oba	Mia
Obe	Al mi
Obi	Min
Obs	Ni
Obas	Nia
Obes	Al ni
Obis	Nin
OI	Vi
Ola	Via
Ole	Al vi
Oli	Vin
Ols	Vi ĉiuj
Olas	Via
Oles	Al vi ĉiuj
Olis	Vin ĉiujn
Om	Li
Oma	Lia
Ome	Al li
Omi	Lin
Oms	Ili(viroj)
Omas	Ilia
Omes	Al ili
Omis	Ilin

La posedaj pronomoj finiĝas (kiel la adjektivoj) per ik: ili estas same deklinaciaj;

VOLAPUK	ESPERANTO
Obik	Mia
Olik	Via
Omik	Lia
Ofik	Ŝia
Onik	Neŭtrala

Oni povas ankaŭ uzi la genetivon:

VOLAPUK	ESPERANTO
Oba	Mia
Ola	Via(vidu supre)

Vortprovizo

VOLAPUK	ESPERANTO
Tim	Tempo
Yel	Jaro
Mul	Monato
Vig	Semajno
Del	Tago
Sil	Ĉielo
Sol	Suno
Mun	Luno
Stel	Stelo
Tab	Tablo
Stul	Seĝo

VOLAPUK	ESPERANTO
Bed	Lito
Mit	Viando
Jueg	Sukero
Bod	Pano
Vat	Akvo
Vin	Vino
Kaf	Kafo
Kek	Kuko
Buk	Libro
Stib	Krajono
Neif	Tranĉilo
Spun	Kulero
Fok	Forko
Zif	Urbo
Prim	Komenco
Fin	Fino

Leciono 4

LA PREPOZICIOJ

Kelkaj prepozicioj estas primitivaj, la aliaj derivitaj kun la karakterizaj finaĵo **-ü**.

La gravaj primitivaj prepozicioj estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
In	En
Ini	En -n
Su	Sur
Sui	Sur -on
Bü	Antaŭ (tempo)
Pos	Post (tempo)
Fo	Antaŭ (loko)
Po	Malantaŭ (loko)
De	De (origino, disiĝo)
Lü	Cele al (loko)
Ko	Kun
Nen	Sen
Pro	Por
Ta	Kontraŭ
Lä	Ĉe, apud
Len	Ĉe, tuŝe al
Jü	Ĝis
Sis	Dum, ek de

La vorotj kiuj sekvas la prepoziciojn ne ŝanĝiĝas (nominativo)

Ekzerco tiucela

- **In:** Fat binom in dom. = La patro estas en la domo.
- **Ini:** Cil golon ini gad. = La infano iras en la ĝardenon.
- **Su:** Dog stanon su ston. = La hundo staras sur la ŝtono.
- **Sui:** Mot pladof kafi sui tab. = La patrino metas la kafon sur la tablon.
- **Bü:** Bü fin mula at. = Antaŭ la fino de tiu ĉi monato.
- **Pos:** Pos dels et, = Post tiuj tagoj.
- **Fo:** Fo dom binon gad. = Antaŭ la domo estas la ĝardeno.
- **Po:** Cil stanon po mot. = La infano staras malantaŭ la patrino.
- **De:** Labob buki at de fat ola. = Mi havas tiun ĉi libron de via patro.
- **Lü:** Golob lü zif. = Mi iras al la urbo.
- **Ko:** Cil golon ko fat. = La infano iras kun la patro.
- **Nen:** Kaf nen jueg. = Kafo sen sukero.
- **Pro:** Is kaf binon pro cils. = Jen estas la kafo por la infanoj.
- **Ta:** Ta vil fata. = Kontraŭ la volo de la patro.
- **Lä:** Stul stanon lä tab. = La seĝo staras apud la tablo.
- **Len:** Mun binon len sil. = La luno estas sur la ĉielo.
- **Jü:** De prim jü fin. = De la komenco ĝis la fino.
- **Sis:** Drinob nosi sis muls. = Mi trinkas nenion de monatoj.

Estas grave havi memfidon pri prepozicioj por eviti konfuzon kaj eraron. **len** estas uzata nur por esprimi ligitecon. Ne intermiksi **bü** kaj **fo**, nek **pos** kaj **po**.

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Cem	Ĉambro
Yad	Ĝardeno
Yan	Pordo
Kav	Subtera etaĝo
Völ	Vando
Kat	Kato
Vum	Vermo
Mug	Muso
Nim	Besto
Böd	Birdo
Bel	Monto
Fot	Arbaro
Flor	Floro
Yeb	Herbo, Greso, Gazono
Keb	Herbo
Son	Filo
Daut	Filino
Blod	Frato
Sör	Fratino
Men	Homo
Brad	Brako
Nam	Mano

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kap	Kapo
Log	Okulo
Lil	Orelo

Okulo kaj orelo havas ununuran funkcion. Tial:

- Logön = Vidi
- Lilön = Aŭdi

Leciono 5

LA KONJUNKCIO KAJ LA KARDINALA NOMBRO

La plej gravaj konjunkcioj estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
E[d]	Kaj
Ä[d]	Kaj samtempe, Ankaŭ
U[d]	Aŭ
Äsä	Kiel, Kvazaŭ
Bi	Ĉar
Ab	Sed, Tamen
Do	Kvankam

Se post **e**, **ä**, **u** la sekva vorto komenciĝas per vokalo uzu **ed**, **äd**, **ud** respektive.

Ekzemplo:

- **E**: Fat e mot = Patro kaj patrino.
  - **U**: Blod u sör = Frato aŭ fratino.
  - **Äsä**: Löfob meni at äsä son obik. = Mi amas tiun ĉi homon kiel mian filon.
  - **Bi**: Mot binof gudik bi löfof cilis. = La patrino estas bona, ĉar ŝi amas la infanojn.
-

- **Ab:** Dog binon jönik ab binon badik. = La hundo estas bela, sed ĝi estas malbona.
- **Do:** Golob do reinos. = Mi iras, kvankam pluvas.

Ekzerco 4

- O fat! mot binof su bel.
- Dog e kat binons nims.
- Fat golom ini cem.
- Men at binon pöfik, ab fat obas binom liegik.
- Mot golof lü zif.
- Is reinos, us no reinos.
- Dog binon lä fat.
- Kek stanon su tab.
- Bel at binon geilik.
- Sör oba binof smalik ab jönik.
- Men et binon zilik ä gudik.
- Löfobs moti obas (obsik).
- Logof neki.
- Labom bosu.
- Bi binob pöfik, labob nosi.
- Cil vipon kafi u vati.
- Flor at binon jönik.

- Fat oba stanom len völ.
- Bü yels.
- Pos fid golob ko ol ini fot.
- Kaf nen jueg no binon gudik.
- Pladof floris sui tab.

Ekzerco 5

Traduku volapuke:

- La patro ne estas çi tie, li estas en arbaro.
- Mi iras al la urbo.
- Mia frato estas granda.
- La patrino estas çe mia fratino.
- Mia patro dormas, kaj mia patrino trinkas kafon.
- Mi vidas la lunon kaj la stelojn.
- Tiu çi floro estas bela.
- La gazono estas malgranda, sed la herbo estas granda.
- Mi ne vidas tiun çi birdon, sed nia kato vidas ĝin.

kontrolu per la ekzerco 8

Kardinaraj nombroj

La kardinaraj nombroj komenciĝas kaj finiĝas per konsonantoj, kiuj enkrampas vokalon. La fina konsonanto ĉiam estas **l**. Atentu la vicordon de la vokaloj (a, e, i, o, u, ä, e, ö, ü). Nur ĉe sep ripetiĝas **e**.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bal	1
Tel	2
Kil	3
Fol	4
Lul	5
Mäl	6
Vel	7
Jöl	8
Zül	9

En frazoj tiuj ĉi numeroj ĉiam sekvas adjektivon.

Ekzerco 6

- Bims gretik lul > kvin grandaj arboj.
- Blinof stonis jönik zül > Ŝi alportas naŭ belajn ŝtonojn.
- Vigs fol yela > kvar semajnoj de la jaro.
- Labom dogis kil > Li havas tri hundojn.
- Labob blodis tel > Mi havas du fratojn.

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Söl	Sinjoro
Man	Viro
Vom	Virino
Reg	Reĝo
Plin	Princo
Dabin	Ekzisto
Spik	Parolo
Säk	Demando
Sum	Preno
Giv	Dono
Pol	Porto
Tov	Levo
Süt	Strato
Tüm	Turo
Mon	Mono
Vob	Laboro
Yuf	Helpo
Fan	Kapto

Kreu la infinitivon (spikön = paroli, polön = porti) kaj aktivan personon (polom = li portas, fanof = ŝi kaptas, voboy = oni laboras)

Ekzerco 7

- Reg säkom pline bosì.
- Man at spikom ko mot oba.

- Vobof in zif et.
- Kat fanon mugis.
- Tüm at binon geilik.
- Cil givon mane pöfik moni.
- Sumof foki e spuni.
- Yufof vomu pöfik.
- Golob sui süt.
- Mot polof cili smalik.

Leciono 6

ADVERBO, KOMPARATIVO KAJ SUPERLATIVO

En Ĉapitro 2 ni jam lernis kelkajn adverbojn (is, us, no). Aliaj gravaj adverboj estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Nu	Nun
Nog	Ankoraŭ
Ai	Ĉiam
Ya	Jam
So	Tiel
Te	Nur
Ti	Preskaŭ
Si	Jes

Ankaŭ el akjektivoj oni formas adverbojn per finaĵo **o** (la signo por ĉiuj derivitaj adverboj). Tiuj adverboj esprimas la manierojn de la ago aŭ agoriceco.

- Spikom gudiko Volapüki = li parolas volapuke bone (en bona maniero).

Ĉe derivado de substantivoj, numeraloj, ktp, **o** al kroĉiĝas al la radiko.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Neit	Nokto
Neito	Nokte

VOLAPÜK	ESPERANTO
Soar	Vespero
Soaro	Vespere
Göd	Mateno
Gödo	Matene
Del	Tago
Delo	Tage
Fut	Piedo
Futo	Piede
Mel	Maro
Melo	Mare
Lom	Hejmo
Lomo	Hejme
Yuf	Helpo
Yufo	Helpe

Ekzerco 8

- Fat no binom is, binom in fot.
- Golob lü zif.
- Blod obik (oba) binom gretik.
- Mot binof lä sör oba.
- Fat oba slipom e mot oba drinof kafi.
- Logob muni e stelis.
- Flor at binon jönik.
- Yeb binon smalik ab keb binon gretik.

- Bödi at no logob, ab kat obas (obsik) logon oni.

Frazoj kun adverboj:

- Labof te bukis tel = Ŝi havas nur du librojn.
- Fat oba ya binom us = Mia patro estas jam tie.
- Labom nog stibis kil = Li havas ankoraŭ tri krajonojn.
- Nu labob dogis tel = Nun mi havas du hundojn.
- Binom ai in fot = Li estas ĉiam en la arbaro.
- Fidof ti nosi = Ŝi manĝas preskaŭ nenion.
- Kat obas fanon nugis neito = Nia kato kaptas musojn nokte.
- Binof lomo = Ŝi estas hejme.

Komparativo kaj superlativo

La adjektivoj kaj adverboj fariĝas komparativoj per aldono de **um** kaj superlativoj per la aldono de **ün**.

- o de la adverboj staras ĉe la fino.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Gudik	Bona
Gudikum	Pli bona
Gudikün	Plej bona
Jönik	Bela
Jönikum	Pli bela
Jönikün	Plej bela
Gudiko	Bone
Gudikumo	Pli bone

VOLAPÜK	ESPERANTO
Gudiküno	Plej bone
Jöniko	Bele

ktp.

En tiu ĉi okazo ofte uzataj konjunkcioj estas:

- So = Tiel.
- Ka = Ol.
- Vemo = Tre.
- Vem = Alta grado.
- Mödik = Multaj.
- Möd = Multo.
- Plu = Pli.
- Mu = Plejparte.

Ekzerco 9

- Bim at binon vemo gretik.
- Labom moni mödik.
- Binob gretikum ka ol.
- Binof so gretik äs blod olik (ola).
- Tüm at binon tüm gretikün zifa.
- Spikof gudikumo ka sör.
- Mot labof moni mödikum ka daut.

- Vom at no drinof vini ab kafi drinof vemo mödiko.

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Pod	Pomo
Bün	Piro
Cel	Ĉerizo
Vien	Vento
Tep	Ŝtormo
Nif	Neĝo
Glad	Glacio
Lut	Aero
Fil	Fajro
Lit	Lumo
Naf	Ŝipo
Vab	Aŭto
Pon	Ponto
Veg	Vojo
Gan	Anaso
Lög	Piedo
Kien	Genuo
Mud	Buŝo
Juk	Ŝuo
But	Boto
Stog	Ŝtrumpo
Köl	Koloro
Red	Ruĝo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bläg	Nigro
Blöb	Bluo
Grün	Verdo
Viet	Blanko
Braun	Bruno

Leciono 7

DEMANDPRONOMO KAJ EKSKLAMA PRONOMO

Ĉiuj demandfrazoj havas demandpartiklon **li**, kiu estas per - apartigita de la verbo kaj restas neakcentita.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Golol	Vi iras
Golol-li?	Ĉu vi iras?

Ĉiuj demandpersonaj pronomoj komenciĝas per **ki**. Ĉi tiun sekvas kiel la tria litero la karakteriza konsonanto genra.(-m [vira], -f [virina] ktp)

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kim?	Kiu (vira)?
Kif?	Kiu (virina)?
Kin?	Kiu (neŭtrala)
Kis?	Kio (abstrakta)

Per aldono de **ik** kreiĝas la derivaĵoj:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kimik	Kies (viro)
Kifik	Kies (virino)
Kinik	Kies ktp (neŭtrala)
Lio	Kiel (ĝenerala)

Ekzerco 10

- Kin binon-li us?
- Ob binob is (ob).
- Binof-li in dom?
- Si, o söl.
- Kisi spikol-li?
- Vom kifik binof-li su tüm?
- Mot oba.
- Reinos-li?
- Si, o mot, reinos.
- Logol-li eki?
- No logob bos.
- Man kimik golom-li us?
- Man et binom fat oba.
- Golol-li?
- Si!.
- Lio slipol-li?
- Danob! bed binon gudik.

La eksklamaj pronomoj komenciĝas per **kio**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kiom	Kia!(viro)

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kiof	Kia!(virino)
Kios	Kia!
Kion	Kia (nedifita afero)
Kio	Kiel!(ĝenerale)

Ekzerco 11

- Man kiom binom! nek spikon so jöniko äs om.
- O vom kiof! löfof vo vemo cilis.
- Men kion fat oba binom! ek dabinon-li, kel heton meni gudik at.

lio kaj **kio** estas metitaj antaŭ plejparto de la aliaj vortoj (adjektivoj kaj adverboj):

- Liojönik? = kiel bela? (demanda)
- Kiöjönik! = kiel bela! (eksklama)
- Kiojönik neit at binon!
- Kiogretik God binom!

Aliaj ofte necesaj vortoj en demandfrazoj estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kitimo	Kiam?
Kikodo	Kial?
Kiplado	Kie (aŭ kitopo)?

Ili estas kunmetitaj de demandsilabo **ki** kaj la radiko **tim** (tempo).

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kod	Kialo, Kaŭzo
Top	Loko
Plad	Spaco, Loko

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Svid	Dolĉo
Jap	Akro
Vam	Varmo
Reid	Lego
Flit	Flugo
Tuv	Trovo
Tip	Pinto, Akro
Stup	Idioteco
Kold	Malvarmo
Dun	Ago
Rem	Aĉeto
Flap	Frapo
Svidik	Dolĉa
Japik	Akra
Vamik	Varma
Tipik	Pinta
Koldik	Malvarma
Remön	Aĉeti
Flapön	Frapo
Reidön	Legi

Ekzerco 12

- Böd fliton in lut.
- Reidof buki at.
- Cil et binon vemo stupik.
- Bün at binon svidikum ka pod et.
- Reidol-li buki at?
- Binos-li vamik is?
- Binos koldik.
- Kio geilik bel at binon!.
- Lio tuvobs-li nu stoni at?
- Tüm at binon vemo tipik.
- Gad flitom sui ston.
- Blod oba stanom su ston.
- Goks jöl binons fo dom.
- Fat ola binom po dom.
- Logol-li liti redik us?
- Juks oba binons blägik.
- Labob i buki domo.
- Ai säkom so stupiko do nek vilon spikön ko om.
- Danob oli vemo.

Ekzerco 13

- Ĉu vi volas manĝi ion?
- Mi tre dankas vin, sed mi ne volas manĝi.
- Vinon mi ne havas hejme.
- Kiu estas en tiu ĉi ĉambro?
- Mia fratino estas tie, ŝi legas la novan libron.
- Ĉu vi havas nun kafon?
- Jes, jen ĝi estas.
- Tiu ĉi kafo estas tre dolĉa.
- Ĉu vi ne ŝatas dolĉecon?(kontrolu per no 14).

Leciono 8

RILATA PRONOMO

La rilata pronomo estas tradukita por ĉiu genro per **kel**. Por distingi la genrojn (kie estas necesa), la silaboj **hi** kaj **ji** estas antaŭmetitaj; hikel [kiu (viro)], jikel [kiu(virino)]. La neŭtralo ankaŭ estas tradukita per **os** kiel **kelos**.

- Man, kel spikom, binom fat oba.
- Vom, keli logol, binof mot ola.
- Mot söla smalik, hikeli logol is. binof in gad.

La relativa signo de maniero, de tempo kaj de loko estas: vio [kiel], kü [kiam], kö [kie], kun la helpo de vorto **vio** kreiĝas kunmetitaj vortoj, kiel ekzemple: viovemo [kiel ajn], viomödik [kiom ajn], viomodo [kiel ajn]

- No vilom givön obe moni, viovemo i begob. / Us, kö bims stanons, logob dogis kil.

La reflektivaj pronomoj estas tradukitaj per la signo **ok** (deklinaciebla), kiu sekvas la verbon. Tiu ĉi **ok** estas uzita nur kiam temas pri aktiveco (ne pri pasiveco). Uzu ĝin kutime nur por la tria persono.

- Pladom oki lä blod okik (omik [de iu alia frato])
- Pladob obi lä blod obik / Pladoms okis lä blods oksik.

La reciproka aktiveco (unu la alian) estas tradukita en Volapuko per la deklinaciebla silabo **od** (inter du personoj), aŭ **ods** (inter pli ol du personoj).

VOLAPÜK	ESPERANTO
Yufoms odi	Ili(du viroj) helpas unu la alian
Yufoms odis	Ili(du aŭ pli ol du viroj) helpas unuj la aliajn

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fluk	Frukto
Ker	Semo
Leon	Leono
Snek	Serpento
Lep	Simio
Ber	Urso
Jim	Tondilo
Nad	Nadlo
Fad	Fadeno
Big	Dikeco
Vid	Largô
Lun	Longo
Bref	Mallongo
Doat	Fingro
Nud	Nazo
Her	Haro
Blein	Blindeco
Sud	Surdo
Bäld	Maljuno
Yun	Juneco
Vär	Glaso
Skal	Vazo
Bov	Bovlo
Jed	Ĵeto
Büd	Ordono

VOLAPÜK

ESPERANTO

Küp

Rimarki

Ekzerco 14

Traduko de la ekzerco 13:

- Vilol-li fidön bosi?
- Danob oli vemo ab no vilob fidön.
- Vini no labob domo.
- Kin binon-li in cem at?
- Sör obik binof us, reidof buki nulik.
- Labol-li nu kafi?
- Si! binon is.
- Kaf at binon vemo svidik.
- No löfol-li svidi?.

Ekzerco 15

- Man pöfik at binom bleinik ä sudik.
- Cil badik et flapon lepi smalik.
- Ker cela binon bigikum ka ker poda.

Leciono 9

TENSO KAJ EKSKLAMACIO

Rilate la tempon, en kiu iu aktiva ago (aŭ pasiva suferago) povas okazi, unue estas dividite; 1) prezenco, 2) paseo, 3) futuro.

La paseo estas dividitaj en tri manierojn.

1. Imperfekto (rakontado) kiel: Oni ofte vidis la homon.
2. Perfekto: Oni jam ofte vidis la homon.
3. Pluskvamperfekto: Oni jam ofte estis vidinta la homon.

Koncerne la futuron estas dividitaj:

1. Futuro 1: Oni ofte vidos la homon.
2. Futuro 2: Oni estos ofte vidinta la homon.

Tiamaniere kreiĝas ses tempokonceptoj en Volapuko, ĉe kiuj oni alkroĉas al la aktivkoncepto la vokalojn, a, ä, e, i, o, u.

- **a** estas la signo de prezenco: ĝi estas uzata nur en pasivo.
- **ä** estas la signo de imperfekto, löfob (mi amas) / älöfob (mi amis).
- **e** estas la signo de perfekto: logof (ŝi vidas), elogof (ŝi jam vidis).
- **i** estas la signo de pluskvanperfekto. fanom (li kaptas), ifanom (li jam estis kaptinta).
- **o** estas por futuro 1: drinol (vi trinkas), odrinol (vi trinkos).
- **u** estas por futuro 2: reinos (pluvas), ureinos (estos jam pluvinta).

Ekzerco 16

- Äföfom fati oka (okik).
- Cil smalik äblinon mote okik floris jönik.
- Cil gudik ägivon mane pöfik, kel ästanom su pon, moni.
- Ereidob buki at.
- Sons badik mana liegik eflapoms (m.) odi.
- Ilogof leoni in fot.
- Sör ola iblinof bukis lul.
- Ogivob ole moni.
- Oslipob in bed at.
- Ugolom bü soar.
- Ureinos.

La eksklamaj vortoj, nomataj ankaŭ interjekcioj, esprimas la sentojn de ĝojo, doloro, surprizo ktp. La ĉefaj estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ag!	Aj! ktp
Fi!	Fi!
Ö!	Ho! hm!
O!	Ho!
Sö!	Haŝ!
He!	Hen!
Vi!	Ve!

Derivitaj eksklamaj vortoj estas formitaj per alkroĉigo de finaĵo ö:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Danö!	Dankon!
Yufö!	Help!

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Vol	Mondo
Tal	Tero
Bluk	Rivereto
Fel	Kampo
Seb	Foso
Can	Varo
Rem	Aĉeto
Sel	Vendado
Kip	Teno
Köm	Veno
Kom	Ĉeesto
Krig	Milito
Püd	Paco
Vaf	Armilo
Däg	Ponardo
Säb	Glavo
Gün	Pafileto
Frog	Rano
Snel	Limako
Kvil	Aglo
Rav	Rabo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Tif	Ŝtelo
Cüt	Trompo
Sep	Kavo

Ekzerco 17

- Selob canis at.
- Man badik at ätifom, fate obsik (obas) neito gokis zül.
- Sö!, fat obik slipom.
- Ag! o frog pöfik.
- Snek ofanon oli.
- Ö! dom at binon vemo jönik.
- Vi!, man at sumom dägi.
- Äkömof ini dom bloda.
- Äkipom säbi.
- He! binol-li flen sona obik?.
- Danö!, o reg obik.
- Yufö!, men et tifon.

Leciono 10

TENSOJ (PASIVO), IMPERATIVO KAJ VOLITIVO

La pasivo de verboj estas kreitaj per la antaŭmeto de la konsonanto p antaŭ la koncernaj aktivformo.

- **Pa** (prezenco): pafidob (mi estas manĝata)
- **Pä** (imperfekto): päfidob (mi estis manĝata)
- **Pe** (perfekto): pefidob (mi jam estas manĝita)
- **Pi** (pluskvamperfekto): pifidob (mi jam estis manĝita)
- **Po** (futuro 1): pofidob (mi estos manĝata)
- **Pu** (futuro 2): pufidob (mi jam estos manĝita)

Ekzerco 18

- Böd päfanon
- Cil peflapon
- Pihetom
- Mon poravon
- Vin pudrinon
- Ston pajedon

ofte la pasivo estas evitata per la uzo de oni kun la konforma verboformo)

- Äfanoy bödi
- Eflapoy cili
- Ihetoy omi
- Oravoy moni
- Udrinoy vini
- Jedoy stoni
- Pods jönik ats paselons us in gad gretik
- Seloy podis jönik atis us in gad gretik

Oni atentu: la formoj, kiuj ne povas esti transskribitaj per oni, estas aktivformoj.

La ordonformo, nomata imperativo, estas formata per la aldono de "öd" al la koncernaj aktivoj. Flapolöd[Frapu!]

La dezirformoj aŭ volitivo estas formataj sammaniere per la aldono de "ös". Flapolös [bonvolu frapi]

Leciono 11

LA PARTICIPO, KONJUNKCIO KAJ KONDICIONALO

La participo estas signata per la finaĵo "öl". Ekzemple:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Polöl	Portanta
Säköl	Demandanta
Vipöl	Deziranta
Begöl	Petanta

La tenso estas antaŭmetata samkiel ĉe aliaj kazoj, ekzemple:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ebegöl	Petinta
Ovipöl	Dezironta

Ankaŭ pasivo estas ofte uzata:

ekzemple:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Pureidöl	Legitonta

Adverbe uzate ankaŭ, la participo finĝas per "o" (ölo).

Konjunktivo

La konjunktivo estas uzata en Volapuko, nur por esprimi eblecon aŭ dubon. Por esprimi tion oni metas neakcentitan silabon post streketo sekvanta la aktivon;

- Sagoy, das reg okömom-la ini zif smalik at. (oni dubas pri tio)
- Mögos, das okömom-la.

Kondicionalo

Oni formas la kondicionalon per aldono de "öv" al la aktiva formo de verboj:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Reidoböb	Mi legus
Fredolöv	Vi ĝojus
Spikomöv	Li parolus

Vortoj ofte uzataj por tiu ĉi kazo estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
If	Se
Üf	Se, nur se (emfazo)
Das	Ke

- If kömoböv ini dom olik, givoböv ole buki nulik oba.
- Yufoböv fleni, if laboböv fögi oba.

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Stom	Vetero
Luim	Humido
Säg	Sekeco
Sig	Malsekeco
Hit	Varmo
Kold	Malvarmo
Jol	Strando
Bot	Ŝipo
Sail	Velo
Gub	Stiro
Rüd	Kano
Luib	Rado
Skrub	Ŝraŭbo
Bog	Kofro
Bok	Skatolo, kesto
Gren	Greno
Hod	Hordeo
Pen	Plumo
Penön	Skribi
Pök	Peko
Pöl	Eraro
Def	Manko
Dob	Falso, maljusto
Dof	Mallumo
Klil	Helo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fib	Feblo, malforta
Pül	Eteco, malgraveco

Ekzerco 21

- Man at binom pöfik.
- Blinolöd obe bogi at.
- Kiojönik stom binon!.
- Si! o sö!, ab binos vemo hitik.
- Kikodo penol-li pökis so mödikis?
- Ag! binob te men pülik.
- Mögos, das pölob-la.
- Kitimo fat obik okömom-li?
- Kiplado (kitopo) ätuvol-li moni?
- Kvil äravon gokis fol.
- Cil äjedon stoni ini gur.
- Mens, kels tifons, binons badiks.

Leciono 12

TRANSITIVA KAJ NETRANSITIVA VERBOJ; VORTKUNMETO

Kiam ni esprimas la konceptojn **sidi** kaj **sidigi**, ni trovas, ke **sidi** iomete estas pasiva, kaj kontraŭe **sidigi** aktiva. Tiaj pasivecaj aktivformoj estas netransitivaj formoj. La aliaj formoj, kiuj postulas la tiel nomatan intencan agon, estas nomataj transitivaj formoj. Jen formitaj estas la ĉefaj vortparoj.

Atentu el kiu maniero (per **i**) aktivformoj formiĝas; (substantivo per la ellaso de **ön**)

VOLAPÜK	ESPERANTO
Seatön	Kuŝi
Seitön	Kuŝigi
Seadön	Sidi
Seidön	Sidigi
Deadön	Morti
Deidön	Murdi
Klebön	Gruigi
Kleibön	Gruo
Brekön	Rompi
Breikön	Rompi
Cenön	Ŝanĝigi
Ceinön	Ŝanĝi
Smetön	Degeli
Smeitön	Degeligi

VOLAPÜK	ESPERANTO
Smelön	Odori
Smeilön	Flari
Smekön	Gusti
Smeikön	Gustumi
Sleafön	Ŝoviĝi
Sleifön	Ŝovi

Ĉiuj vortoj sen **i** estas en la pasiva senco; ekzemple: La neĝo degelas (sen propra ago).

Ĉe aktivaj verboj kun **a**, **o**, aŭ **u**, la aktivformoj estas formitaj per ŝanĝado al **ä**, **ö**, aŭ **ü**.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Sadön	Sinki
Sädön	Sinkigi
Lagön	Pendi
Lägön	Pendigi
Falön	Fali
Fälön	Faligi
Stutön	Apogiĝi
Stütön	Apogi
Storön	Fosiĝi
Störön	Fosi
Tulön	Turniĝi
Tülön	Turni
Rolön	Ruliĝi
Rölön	Ruli
Yumön	Ligiĝi

VOLAPÜK	ESPERANTO
Yümön	Ligi
Jutön	Pafiĝi
Jütön	Pafi

Ekzerco 22

- Fat obik äseadom su stul, son okik äseidom oki sui ston.
- Bot äseaton lä bluk, man äseitom fitis ini bot.
- Cil at ekleibon düdis. Hers oma äklebons su kap oma.
- Vafs lagons len völ cema. Fat olik älägom güni len bim.
- Flad erolon ini cem. Rölob stoni gretik ini gad.
- Mot obik ästutof (sen **oki** ĉar pasivo) ta stul, fat oba ästütom ofi.
- Naf äsadon in mel. Mans äsädoms vafis.
- Kat sleafon ini hog. Fat ofik äsleifom vabi.
- Mot äbreikof bodi. Luib vaba äbrekon.

Ekzerco 23

- Mia patrino sidis ĉe la tablo.
- La malgranda filo de la princo falis en profundan kavon.
- Tiu ĉi homo faligis kvar arbojn.
- La neĝo falis de la ĉielo.
- Tiuj ĉi fiŝoj ne odoras bone.

- La maljunulo sidis ĉe la tablo en la ĉambro, kaj kirlis en la skatolo.
- La patro mortigis la serpenton, kiun li trovis en la ĝardeno.
- Mia patrino mortis en tiu ĉi ĉambro.
- Tiu ĉi homo mortigis leonon.
- La najloj kuŝas en tiu ĉi skatolo.
- Via fratino metis la libron sur la seĝon. (Post la traduko komparu kun ekzerco 24 en la ĉapitro 14)

Vortkunmetado

La kunmetado de du aŭ tri vortoj estas farata per la vokalo **a** en Volapuko:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Vinaflad	Taso por vino
Slipacem	Dormoĉambro
Vabaluib	Rado de aŭto

Tamen, se la sekvanta vorto (ŝanĝite kiel verbo) povas esti objekto de la unua parto, tiam, anstataŭ **a**, la vokalo **i** estas metata:

VOLAPÜK	ESPERANTO
menilöf	homamo (amo al homoj) kontraste al menalöf (amo de homo)

Oni atentu, ke en la vortkunmeto la pluralo estas neniam uzata;

VOLAPÜK	ESPERANTO
klufabog	najlokesto, najlujo
klufabogs	najlujoj

klufasbog = ujo por najloj (estas malĝusta)

Sekvanta vorto estas metata rekte sen iu ajn intervokalo;

1. se la unua parto de la kunmetita vorto ne estas substantivo (numeralo ktp)
2. se la unua parto komenciĝas kun prepozicioj (ekz. **takögmedin** [medikamento kontraŭ tuso] komenciĝas per **ta**)
3. se inter du vortoj konjunkcio enmetiĝas kiel ligvorto (ekz pli aŭ malpli)
4. se la dua parto statas kiel apendico (aŭ kiel samrajte), ekz: Aŭstrio-Hungrara, General-marŝalo.

Leciono 13

ARTIKOLO KAJ PLURSilABAJ RADIKVORTOJ

En Volapuko la artikolo estas uzata nur por (ne por eviti) fremdaj vortoj, propraj nomoj ktp. Tiu ĉi difina artikolo estas tradukata per **el**; ĝi estas deklinaciebla (ela, eli, elis) kaj plue povas same kiel **kel** akiri la viran sencon per la antaŭmeto de **hi** (hiel) kaj la virinan sencon per **ji** (jiel).

- Givolös obe eli **Frankfurter Zeitung**
- In dom at älogob jieli **Aŭsta Nielsen**.

Kelkaj sufiksoj markas la grupojn, al kiuj la fremdaj vortoj apartenas.

Kompreneble Volapuko havas ankaŭ du aŭ plursilabajn radikvortojn, ĉar miliardo da konceptaĵoj ne povas esprimiĝi nur per unusilabaj vortoj.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Komip	Batalo
Vikod	Venko
Vilag	Vilaĝo
Tabak	Tabako
Jevod	Ĉevalo
Konsäl	Konsilo
Konker	Konkero
Läten	Latuno
Lampad	Lampo
Konlet	Kolekto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kontag	Tuŝo
Rosad	Rozo
Stenograf	Stenografio
Telegraf	Telegrafio

Ĝeneralaĵo pri prefikso kaj sufikso

Sekve, en la internacia lingvo Volapuko kiel en Esperanto, el unu radikvorto (per taŭga prefikso aŭ sufikso) oni kreas la kompletan liston da vortoj, kiuj apartenas al tiu konceptgrupo. Ofte troviĝas en naturaj lingvoj multaj radikvortoj interne de unu grupo (ekzemple, ziehen, reissen, verzerren,) kaj ofte duoblasencaj konceptoj (la plejparto de la verboj estas transitivaj kaj intransitivaj). En Volapuko tiaj aferoj estas ellasitaj. Volapuko funkcias danke al tia unika konstruo tiel precize, ke neniu etna lingvo povus superi ĝin.

Estas klare, ke pro tiu preciza uzo de internacia lingvo, por esprimi ĉiujn mensmovojn estas bezonataj iom da prefiksoj kaj sufiksoj. Klare konsciante ke tie ĉi unu manko egalas unu difekton, Volapuko havas ne malpli ol 60 prefiksoj kaj 85 sufiksoj: do entute 145 afiksojn.

Tamen oni konsideru, ke inter ili inkluziviĝas 20 afiksoj uzataj nur en medicino kaj kemio, kaj ankaŭ ke 32 afiksoj estas jam lernitaj (12 silaboj por tensoj [a, pa, ä, pä, ktp], 6 silaboj por la deklinacio [a, as, ktp], 4 silaboj por vortkategorio [ik, o, ön, öl] same kiel por genro [hi, ji] kaj ankaŭ por afiksoj [li, la, um, ün, ös, öd, kaj öv]).

Do restas ankoraŭ 93 afiksoj, kiuj estas pritraktataj malsupre.

Leciono 14

NAŬ AFIKSOJ POR SIGNI VIVANTULOJN KAJ SEKSOJN

La prefikso **hi** faras la virkoncepton klara:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Higok	Virkoko
Gok	Koko
Hijevod	Virĉevalo
Jevod	Ĉevalo
Hikat	Virkato
Kat	Kato

La prefikso **ji** esprimas virinan koncepton klara;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Jifit	Fiŝino
Fit	Fiŝo
Jigok	Kokino
Gok	Koko
Jireg	Reĝino
Reg	Reĝo

La prefikso **ho** signas kastritan viran vivaĵojn;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Hogok	Kastrita virkoko
Gok	Koko
Hojip	Kastrita ŝafo
Jip	Ŝafo.

La prefikso **jo** signas (kiel **ho**) virinan vivaĵon;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Jogok	Kastritan kokino
Gok	Koko

La sufikso **an** signas ne nur personon (fojfoje ankaŭ estaĵon ĝenerale) sed ankaŭ profesion (vidu ankaŭ **el** kaj **al**) kiuj klarias kiel posedanto de iu eco aŭ difekto. Se la ago de la estaĵo estas nur portempa (provizora), **an** sekvas participfinaĵon; (ölan) se ne, ĝi sekvas radikvorton.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Mitan	Viandvendisto
Mit	Viando
Dünan	Servisto
Dün	Servo
Pöfan	Malriĉulo
Pöf	Malriĉo
Säkan	Demandanto
Säk	Demando
Tidan	Instruisto
Tid	Instruo
Tidölan	Instruanto
Jitidan	Instruistino
Jidünan	Servistino

Ankaŭ loĝanto de lando, kontinento aŭ insulo, adepto de religio, partio ktp, estas signataj per **an** konforme.

Se iu varo estas kreata per profesia laboro, **el** estas uzata anstataŭ **an**.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Jukel	Ŝufaristo
Juk	Ŝuo
Möbel	Meblofaristo
Möb	Meblo

oni atentu; la ŝufaristo faras ŝuon, sed la viandvendisto ne faras viandon

Por signi altrangan personon aŭ profesion estas uzata la sufikso **al**, per kiu ankaŭ la nomo de dioj estas tradukata kiel portanto de ecoj:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Presidal	Ŝtatprezidento
Presidan	Prezidanto
Presid	Prezido
General	(armea) Generalo
Generan	Generalo (ĝenerale)
Gener	Generalposteno
Nämal	Forto (dio)
Näm	Forto
Nolal	La Ĉioscia (dio)
Nol	Scio

Se persono (aŭ vivaĵo) statas pasiva aŭ neaktiva al la koncepto de la radikvorto, la silabo **äb** estas uzata.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fanäb	Kaptito
Fanan	Kaptanto
Fan	Kapto
Tidäb	Lernanto
Tidan	Instruisto
Tid	Instruo
Tuväb	Perdito
Tuvan	Trovinto
Tuv	Trovo

La prefikso **läx** donas la sencon eksecon:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Läxpresidal	Eksprezidento
Läxreg	Eksreĝo
Reg	Reĝo

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Til	Kardo
Spin	Dorno
Stig	Pikilo
Hed	Hedero
Rid	Kano
Bambud	Bambuo
Cuk	Azeno
Ber	Urso

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bubuk	Kukolo
Rab	Korbo
Merul	Merlo
Stem	Vaporo
Fog	Nebulo
Lug	Mensogo
Glöt	Envio
Lavar	Avarulo
Zun	Kolero
Lel	Lilio
Viol	Violo
Miosot	Miozoto
Väk	Vakso
Kandel	Kandelo
Kanit	Kantado
Danüd	Danco
Musig	Muziko
Lid	Kanto
Pianod	Piano
Tulön	Turniĝi
Tülön	Turni
Xänön	Grimpi
Vokön	Voki
Tirön	Tiri
Pedön	Premi
Sturön	Fali
Stürön	Faligi

VOLAPÜK	ESPERANTO
Grämön	Grimpi
Turön	Gimnastiki

Apendico de ĉapitro 2

La sufikso **os** (neŭtrala aŭ persona pronomo) siavice formas substantivformon en neŭtralo. Tiuj ĉi substantivoj estas formataj de adjektivoj kaj do finiĝas kutime per ikos;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Gudikos	Bonaĵo
Jönikos	Belaĵo
Smalikos	Malgrandaĵo
Badikos	Malbonaĵo

Aliaj demonstrativaj pronomoj estas:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ot	Mem
Ut	Tiu
Som	Tia
Votik	Alia
Ebo	Ĝuste, ĵus, nun.

Kun la helpo de prepozicio oni formas el **od** (unu la alian);

VOLAPÜK	ESPERANTO
Len od	Unu ĉe la alia
Lä od	Kune
Öm	Multa

Per la aldono de persona silabo **an** la plejparto de la vortoj ankaŭ povas esti uzataj sendepende. Ekzemple;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Öman	Multaj (homoj)
Votikan	Aliulo
Utan	Tiu homo

Ekzerco 24

Ekzerco de problemo 23

- Mot obik äseadof lä tab.
- Son smalik plina äfalom ini sep dibik.
- Man at äfalom bimis fol.
- Nif äfalon de sil.
- Fits at no smelons gudiko.
- Man bäldik äseadom in cem lä tab ed ästörom in boks.
- Fat ädeidom sneki, keli ituvom in gad.
- Mot obik edeadof in cem at.
- Man at ädeidom leoni.
- Klufs seatons in bok et.
- Sör olik äseitof buki sui stul.

Ekzerco 25

- In gad gretik at älogob floris mödik, lelis e violis, resedis e miosotis.

- Lep ägrämon sui bim ed äjedon flukis ini gad.
- Lavarän löfon moni mödikumo ka cilis okik.
- Son jukela äblinom fate obik hikati e jikati smalik (nur la katino estas malgranda).
- No otuval rosadis nen spins.
- Cil pöfik at äkaniton lidi jönik.
- Golob ini kav, givolös kandel.

Leciono 15

LA KVIN SUFIKSOJ

Kvin geografiaj sufiksoj: la sufikso öp, la prefikso si

La sufikso **än** estas uzata por krei landnomojn;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Deutän	Germanio
Fransän	Francuio
Jveizän	Svisujo
Rusän	Rusio
Linglän	Britio
Morokän	Morokko
Lalsasän	Alzaco
Badän	Baden

La sufikso **iän** formas provincon.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Saxiäian	Saksono

Insuloj aŭ landoj kun ege insulecaj trajtoj estas formataj per **eän**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Yafeän	Java

VOLAPÜK	ESPERANTO
Trinideän	Trinidado
Korsikeän	Korsiko
Kubeän	Kubo

Malgranda insularo estas tradukita per **uäns** (uän [insulo apartenanta al iu grupo]):

VOLAPÜK	ESPERANTO
Samoyuäns	La Samoa Insularo
Hebriduäns	La Hebridoj
Hvavayuäns	La Havajoj-Insularo
Ficiyuäns	Fijia Insularo

La sufikso **ean** estas por oceano (por ne konfuzi kun lago). Vidu poste, kiel ekzemplon, Nordan kaj Sudan polusojn kaj aliajn nomadojn de oceanregionoj.

La sufikso **öp** tradukas lokon faritan aŭ de vivantaĵoj aŭ de naturo;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lödöp	Loĝejo
Löd	Loĝo
Biröp	Bierfarejo
Bir	Biero
Baköp	Bakejo
Bak	Bakado
Bomöp	Ostejo
Bom	Osto
Blünöp	Ofertejo
Blün	Oferto
Malädanöp	Hospitalo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Malädan	Malsanulo
Fanäböp	Malliberejo, karcero, prizono
Fabäb	Malliberulo

La prefikso **si** tradukas konstelacion, stelaron:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Sikref	Kankro
Kref	Krabo
Sitor	Taŭro
Tor	Virbovo
Sileon	Leono
Leon	Leono
Sipijun	Kolombo
Pijun	Kolombo
Silup	La Lupo
Lup	Lupo
Sipaf	La pavo
Paf	Pavo

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Pov	Poluso
Nolüd	Nordo
Sulüd	Sudo
Lofüd	Oriento
Vesüd	Okcidento

VOLAPÜK	ESPERANTO
Maläd	Malsano
Cüd	Hakilo
Cid	Ĉizilo
Saov	Segilo
Räp	Fajlilo
Nabik	Mallarĝa, streta
Rovik	Malvasta
Vidik	Larĝa
Veitik	Vasta
Fogin	Fremda
Flen	Amiko
Trompet	Trumpeto
Krit	Kristanismo
Pag	Paganism
Yud	Judismo
Slam	Islamismo
Kalad	Karaktero
Repüt	Famo
Stim	Estimo
Stüm	Atento
Cäf	Skarabo
Pab	Papilio
Puf	Pediko
Pünet	Cemo
Xab	Akso
Rif	Rado, ringo
Deig	Timono

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bat	Vergo
Pöt	Regiono
Nem	Nomo
Nöt	Nukso
Plöm	Pruno
Daet	Daktilo
Fig	Figo
Stäg	Cerbo
Kapreol	Kapreolo
Yat	Sciuro
Liev	Leporo
Laut	Aŭtoro, verkisto

Apendico al ĉapitro 2

Nur kiam la adjektivo senpere sekvas la substantivon, ĝi restas neŝanĝita. Kiam ĝi estas antaŭmetita inter la adjektivo kaj la substantivo, aliaj vortoj estas metitaj, ĝi ricevas la deklinacion de la substantivo;

- Cil badik at äflapon smaliki dogi malädik [Tiu ĉi malbona knabo frapis la malgrandan malsanan hundon]
- Labob bukis vemo mödikis [Mi havas tre multajn librojn]

La posedaj pronomoj estas same uzataj sendepende kun la aldono de silabo **an**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
obikan	la mia homo
olikan	via homo

Ekzerco 26

- Stägs e kapreols binons nims jönik.
- Blinolöd cüdi e saovi!.
- O flen obik, babob pijunis vemo jönikis.
- In gad obik efanob pabi jönik, kel iseadon su flor.
- Labob flenis mödik in län at.
- Stimolöd fati e moti.
- Äblimoy tifani lü fanäböp.
- Pololsöd malädani ini cem obik.
- Man foginik at binom yudan, man et binom kritan.

Leciono 16

KVAR SUFIKSOJ POR INSTRUMENTOJ, APARATOJ KAJ UJOJ

La sufikso **öm** signas servicojn kaj instrumentojn.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Logöm	Viziero
Log	Okulo
Telefonöm	Telefonaparato
Telefon	Telefono
Telegraföm	Telegrafaparato
Telegraf	Telegrafo

la silabo **öm** fontas de **stöm** [instrumento ilo, sen kiuj ĝenerale la manipulado estas neelbla]

Se taŭgaj maŝino aŭ aparato plenumas tion kion povas fari homoj, kvankam ĝi estus agado kaj fabriko primitiva kaj longdaŭra, tiam anstataŭ **om** estas uzataj;

1. **ian** de la signalo de **an** (nerekta ago);

VOLAPÜK	ESPERANTO
Tovian	Argano, Gruo, Levmaŝino
Tov	Levo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kipian	Tenilo
Kip	Teno
Pedian	Premilo
Ped	Premo

1. **iel** en la signifo de **el** (rekta ago);

VOLAPÜK	ESPERANTO
Klufiel	Najlfarilo
Kluf	Najlo
Peäniel	Pinglofarilo
Peän	Pinglo

Pli grandan maŝinon oni tradukas nature per la kunmeto de **cin** [maŝino]:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Stemacin	Vapormaŝino

La sufikso **iär** markas ujon ktp, plejparte de ornamita stato aŭ en artisma aŭ plaĉa formo;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Nigiär	Inkujo
Nig	Inko
Kafiär	Kafujo
Kaf	Kafo
Biskutiär	Biskvitujo
Biskut	Biskvito

Ĉiuj derivitaj prepozicioj finiĝas per **ü**;

- demü [pro, rilate] > dem [konsidero, atento]

- No äkanob kömön demü maläd cila obik.
- kodü [kaŭze de] > kod [kaŭzo, kialo]
- No kanob slipön kodü tutadol.

Aliaj unusilabaj prepozicioj estas;

- **Dö** [pri]: mans äspikoms dö krig.
- **As** [kiel, estiel]: kömob as flen fata olik.
- **Äs** [kiel]: binob so gretik äs ol / Fat obik binom gretikum ka ol (atentu la diferencon)
- **Se** [el]: mot obik ägolof se cem.
- **Dub** [konsekvence de, sekve de]: fat omik ädeadom dub maläd badik.
- **Me** [per]: musigön me trompet. Me vab.
- **Pla** [anstataŭ]; ogivob ole canis pla mon.
- **Plä** [krom; ekskludante]: nek nolon atosi plä ol.
- **To** [malgraŭ]: to rein flen obik äkömon
- **Dü** [dum]: dü neit ireinos.
- **Kol** [al]: reg at binom gudik kol pöfikans.
- **Lo** [fronte al]: nif smeton lo sol.
- **Pö** [ĉe]: binön pö täv, Pö pöt at ospikob.
- **Fa** [de]: buk at pälauton fa flen obik.
- **Ön** [sub]: ön nem foginik.
- **Love** [trans]: man et ägolom love pon.
- **Bevü** [inter]: ätuvob jimi in bog. bevü klufs modik.

- **Ad** [por (enkonduki infinitivon)].
- **ÄI** [en la direkto de]: äI nolüd.

Leciono 17

SUFIKSOJ IKÖN, IKAM, ÜKÖN, ÜKAM KAJ PREFIKSOJ LE KAJ LU

Ni lernis, ke la silabo **ön** formas infinitivon. Ĉe la infinitivo derivita rekte de adjektivokoncepto, tiu **ön** ne povas esti prenata en aktiva formo. Tie ĉi **ön** montras nur la infinitvan staton. Pro tio, **redön** (redik [ruĝa]) signifas nur **esti ruĝa**. Al kompletigo de tiu manko de infinitiva koncepto servas;

1. por la netransitiva formo la silabo **ikön** (substantivo ikam).

VOLAPÜK	ESPERANTO
Redikön	Ruĝiĝi
Redikam	Ruĝiĝo

1. por la transitiva formo la silabo **ükön**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Redükön	Ruĝigi
Redükam	Ruĝigo

Ofte la komparativo (um) estas uzata kombine kun tiuj ĉi formoj. Ĝi enmetiĝas anstau **ön**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Brefik	Mallonga
Brefükön	Mallongigi
Brefükumön	Plimallongigi

Ekzerciĝu en tiu ĉi formo helpe de la lernitaj adjektivoj

La prefikso **le** signifas pligrandecon, plibonecon, aŭ pliakrecon de la radikkoncepto.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lezif	Urbego
Zif	Urbo
Leyan	Pordego
Yan	Pordo
Lezun	Hato, malico
Zun	Kolero
Lemud	Faŭko
Mud	Buŝo
Lefat	Avo
Fat	Patro
Lemot	Avino
Mot	Patrino
Lecem	Halo, ĉambrego
Cem	Ĉambro
Lehät	Kasko
Hät	Ĉapelo
Leson	Princo
Son	Filo
Leklär	Fulmo
Klär	Fulmo

La silabo **lu** kontraŭe al supre, signas malmultecon, malbonecon aŭ ion kiel neordinaran (besteca kutimo ktp).

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lubegön	Almozpeti

VOLAPÜK	ESPERANTO
Begön	Peti
Ludrinön	Trinkaçi
Drinön	Trinki
Lufidön	Manğaçi
Fidön	Manği
Lulak	Março
Lak	Lago
Lugod	Idolo
God	Dio
Lubel	Monteto
Bel	Monto

Konsekvence, ankaŭ la duonparenceco estas tradukita;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Luson	Duonfilo
Lumot	Duonpatrino

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Barak	Tenejo, Grenejo
Fenät	Fenestro
Mesad	Mansardo
Prifet	Aborto
Fon	Fonto
Söp	Fosaĵo
Gruf	Sulkofosaĵo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fiv	Flako
Tut	Dento
Lip	Lipo
Palat	Palato
Lineg	Lango
Gased	Ĵurnalo
Bük	Preso
Boned	Mendo
Papür	Papero
Fred	Ĝojo
Lied	Malfeliĉo
Suf	Sufero, elteno
Dol	Doloro
Yam	Mizero
Glif	Malĝojo
Plon	Aflikto, lamento
Lüg	Tristo, ĉagreno, amaro
Käf	Ruzo
Kof	Moko
Simul	Trompo
Nof	Ofendo
Yub	Ĵuro
Kusad	Denunco
Pön	Puno

Apendico de ĉapitro 5

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ser	0
Deg	10
Degbal	11
Degtel	12
Degkil	13
Teldeg	20
Teldegbal	21
Teldegtel	22
Teldegkil	23
Teldegfol	24
Kildeg	30
Kildegbal	31
Kildegtel	32
Foldeg	40
Luldeg	50
Mäldeg	60
Veldeg	70
Jöldeg	80
Züldeg	90
Tum	100
Tumbal	101
Tumtel	102
Tumkildegbal	131
Tumjöldegzül	189
Teltum	200

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kiltum	300
Foltum	400
Lultum	500
Mil	1000
Telmil	2000
Kilmil	3000
Folmillultum	4500
Degmil	10.000
Tummil	100.000

La sufikso **ion**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balion	1.000.000
Milbalion	1.000.000.000
Telion	1.000.000.000.000

La sufikso **id** servas por signi vicordon;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balid	Unua
Telid	Dua
Kilid	Tria
Kildegtelid	Tridekdua

Kun la sufikso **an** kreiĝas substantivaj formoj.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balidan	La unua (homo)

Per la aldono de **o** kreiĝas adverboj;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balido	Unue, Unuafoje

La sufikso **na** faras ripetnumeron.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balna	Unufoje
Telna	Dufoje

- kilna kil binos zül (numeroj estas neŭtralaj konceptoj).

Kun la helpo de **ik** oni kreas adjektivon;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kilnaik	Dufoja

Leciono 18

PREFIKSOJ FE, FI, FEA, DA KAJ DU, NE, FÄI KAJ MAI

La silabo **fe** signas foruzon, pereon.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fegeb	Foruzo
Geb	Uzo
Fenibön	Elfrandi
Nib	Frando
Fepladön	Forludi
Plad	Ludo
Fefidön	Formanĝi
Fidön	Manĝi

La prefikso **fi** signas agon ĝis la plenumo.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fidunön	Plenumi
Dun	Faro
Fimekön	Fini, pretigi
Mekön	Fari
Fipenön	Finskribi
Penön	Skribi

La prefikso **fea** signas transmeton.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Feapladön	Transmeti
Plad	Loko
Feaplanön	Transplanti
Plan	Planto

La prefikso **dä** signas splitiĝon.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Däbreikön	Rompi, Spliti
Brekön, breikön	Rompi
Däfalön	Disrompiĝi, disfali
Falön	Fali
Dästurön	Renversi
Sturön	Rulfaldi

La prefikso **dei** signas la morton kaj absorbon.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Deiflapön	Frapmurdi
Flap	Frapo
Deipedön	Premmurdi
Ped	Premo
Deiyugön	Ĉasi
Yag	Ĉaso

La prefikso **ne** estas **mal**. Ĝi signas la kontraŭon de la radikkoncepto.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Neflen	Malamiko
Flen	Amiko

VOLAPÜK	ESPERANTO
Nedan	Nedankemo
Dan	Dankemo
Negit	Maljusto
Git	Justo
Neläb	Malfeliĉo
Läb	Feliĉo
Nemöd	Malmulto
Möd	Multo
Nesef	Nesekura
Sef	Sekuro
Nevif	Malrapido
Vif	Rapido
Nekoten	Malkontento
Koten	Kontento

La prefikso **fäi** signas fermon.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fäiklufön	Najli
Kluf	Najlo
Fäikleibön	Fermglui
Klebön (netransitiva), kleibön	Glui

La prefikso **mai** signas malfermon.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Maikötön	Tonde malfermi
Kötön	Tondi
Mailökön	Malŝlosi

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lök	Ŝlosa

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Stork	Cikonio
Strut	Struto
Härod	Ardeo
Fasan	Fazano
Jamod	Kamelo
Tigrid	Tigro
Leefad	Elefanto
Rinoserod	Rinocero
Fain	Velkinteco
Säg	Sekeco
Fen	Laceco
Faem	Malsato
Soaf	Soifo
Rosmaren	Rosmareno
Mirt	Mirho
Pam	Palmo
Zead	Kriptomerio
Lear	Olivarbo
Lad	Koro
Roin	Reno
Splen	Lieno
Slak	Skorio

VOLAPÜK	ESPERANTO
Cim	Fumtubo, kamentubo
Foad	Hepato
Zen	Cindro
Kolat	Karbo
Sut	Fulgo
Viäl	Violono
Bäf	Kontrabaso
Col	Violonĉelo
Brat	Aldoviolono
Söf	Sofo
Ramar	Ŝranko
Lok	Spegulo
Bam	Benko
Lustul	Tabureto

Apendico al ĉapitro 5

Ĉiuj derivitaj konjunkcioj finiĝas per ä;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Büä	Antaŭ
Bü	Antaŭ
Medä	En la maniero ke, per tio, ke
Med	Rimedo
Kodä	Pro tio ke, kaŭze de
Kod	Kaŭzo
Toä	Kvankam
To	Malgraŭ

Aliaj konjunkcio-radkvortoj estas;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Va	Ĉu
Noe...abi	Ne nur, sed ankaŭ
Ven	Kiam
Plas	Anstataŭ ke
Klu	Tial, sekve
Ni...ni...	Nek...nek...
Fe	Ja
Tän	Nu
Nü...tän	Jen...jen.

Ekzerco 27

- Son badik higadana obsik äflapom dogi smalik me bat.
- Man nekotenik et plonom e yamom do labom moni mödikum ka ob.
- Fat obik labom higokis tel, jigokis kildegbal, jiganis teldegtel e lievis degtel.
- Hiflen olik äkömom kilna ini cem obik.
- Rusän binon län vemo gretik.
- In fot at älogob ni stägis ni kapreolis.
- Fat obik äblinom noe nötis vemo mödikis, abi podis mödik.
- Veg at binon neito nesefik.
- Mailökolöd yani.
- Sör olik äseadof su söf, blod olik ästanom lä ramar.

- Binob soafik, givolös obe kafi u vati.
- Binol-li fenik?
- Si! o söl!

Leciono 19

PREFIKSOJ DO, DU, NÜ, KE, LÜ KAJ SUFIKSOJ IL, ÜL, EP, AO, IO, AÖ KAJ IÖ

La prefikso **do** tradukas la koncepton de la germanligvaj silaboj malsupren.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Dofalön	Fali
Falön	Fali
Dopladön	Meti malsupren
Pladön	Meti
Dorönön	Kuri
Rönön	Kuri

La prefikso **du** signas la koncepton de esperanta **tra**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Dugolön	Trairi
Golön	Iri
Dutävön	Travojaĝi
Tävön	Vojaĝi
Dukötön	Distranĉi
Kötön	Tranĉi

La prefikso **nü** signas la koncepton de esperanta **en**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Nüjedön	Enĵeti
Jedön	Ĵeti
Nüsumön	Enricevi, Enpreni
Sumön	Preni
Nübladön	Enflustri
Bladön	Blovi

La esperanta **kun** estas tradukita per **ke** en Volapuko:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Keblinön	Kunporti
Blinön	Porti
Kelabön	Kunhavi
Labön	Havi

La esperantaj silabojn **al** estas tradukita al la prefikso **lü**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lüsedön	Alsendi
Sedön	Sendi
Lülogön	Ekvidi, Rigardi
Logön	Vidi
Lübätön	Allogi
Bätön	Logi, Tenti

La sufikso **il** servas kiel diminutiva partiklo kaj karesformo;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Cilil	Knabeto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Cil	Knabo
Bukil	Libreto
Buk	Libro
Fatil	Paĉjo

La sufikso **ül** servas kiel montrilo de la konceptoj, kiuj estas plej najbaraj al la radikvorto, sed diferencas pro primitiveco, eteco ktp.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fodül	Serpeto, Falĉileto
Fod	Serpo, Falĉilo
Vomül	Fraŭlino
Vom	Virino
Bübül	Bovido
Bub	Bovo
Gokül	Kokido
Gok	Koko
Stafül	Krajono
Staf	Stango, Bastono, Vergo
Yam	Mizero
Fogül	Vaporo, Fumo
Fog	Nebulo

La sufikso **ep** servas kiel signo de arboj, se tiu estas derivita de unu radikkoncepto. Kie klareco necesas, tie preferataj estas **bim**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Figep/Fagabim	Figarbo
Kvärep/Kvärabim	Kverko
Kvär	Kverko

Apendico al la Ĉapitro 6

Aliaj primitivaj adverboj estas;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ye	Tamen
Zi	Ĉirkaŭe
Pas	Finfine
Mo	For
I	Ankaŭ
Ge	Reen
Sü	Elen

La sufikso **ao** signas la ekirpunkton de iu mova adverbo rilate la radikvorton;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Det	Dekstra
Deto	Dekstre
Detao	De la dekstro
Nedet	Maldekstro
Nedeto	Maldekstre
Nedetao	De la maldekstro

La sufikso **aö** signas la saman koncepton en la vokativa senco;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Detaö!	De la dekstro!
Löp	Supro
Löpo	Supre
Löpaö!	De la supro!

La sufikso **io** signas la celon de iu movo rilate la radikvortan koncepton:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Detio	Dekstren
Nedetio	Maldekstren
Löpio	Supren

La sufikso **iö** signas la saman koncepton en vokativa senco;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Löpiö!	Supren!

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Glok	Horloĝo
Klok	Sonorilo
Lib	Libero
Mut	Devo
Müt	Devigo
Glüg	Preĝejo, Kirko
Rel	Religio
Tem	Templo
Sül	Paradizo
Höl	Infero
Diab	Satano
Lan	Animo
Koef	Konfeso
Sin	Pekeco
Tug	Virto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Blit	Pantalono
Jit	Ĉemizo
Mäned	Mantelo
Gun	Surtuto (por viro)
Juüp	Surtuto (por virino)
Nän	Koboldo
Fey	Feo
Neüf	Mimfo
Näk	Nikso
Magiv	Magio, Prestidigitado
Mag	Priskribo
Magod	Bildo, Imitaĵo
Kon	Rakonto
Konot	Rakontado
Fab	Fabelo
Rabot	Rabotilo
Gim	Borilo
Cid	Ĉizilo
Jän	Ĉeno
Dil	Parto
Ret	Resto
Bid	Arto
Sot	Sorto
Süm	Simileco
Vot	Alio
Laed	Latiso
Bem	Trabo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bemül	Stango
Stag	Pajlo
Stam	Trunko
Kik	Ŝlosilo
Lök	Seruro
Jad	Ombro
Dag	Mallumo
Kög	Tuso
Slim	Sputaĵo
Spuk	Salivo
Sput	Salivo
Käl	Flego, Prizorgo
Kud	Zorgo
Flät	Flatado
Kid	Kiso
Cüg	Vango
Cün	Mentono
Balib	Barbo

Leciono 20

SUFIKSOJ ÜP, AM, OIN, AIN, ÜD, ÜF, ÜM KAJ PREFIKSOJ PLÖ, NI, Ö, Ü, PÖ KAJ PÜ

La sufikso **üp** signas la tempokoncepton...ofte ĝi similas al esprimo -
tempo;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lifüp	Vivotempo, Vivodaŭro
Lif	Vivo
Florüp	Printempo
Flor	Floro
Hitüp	Somero
Hit	Varmo
Fluküp	Aŭtuno
Fluk	Frukto
Nifüp	Vintro
Nif	Neĝo
Cunüp	Fasttempo
Cun	Fasto

La sufikso **am** estas egala al esperanta **ad**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lobam	Laŭdado

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lob	Laŭdo
Numam	Kalkulado
Num	Numero
Nemam	Nomado
Nem	Nomo

La sufiksoj **oin** kaj **ain** signas rokojn. **oin** signas la krudan staton, dum **ain** tradukas la prilaboritan staton.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Noboin	Natura juvelo
Nobain	Tranĉita juvelo
Nob	Nobla

La tri sufiksoj **üd, üf** kaj **üm** signas diversajn muzikajn konceptojn.

1. **üd** signas la teorian koncepton de muzika notacio.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balüd	Unuumo
Telüd	Duto
Kilüd	Tercio

1. **üf** signas tembrojn.

2. **üm** signas la aliajn konceptojn;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kilüm	Trio
Folüm	Kvarteto

Per la aldono de taŭgaj finaĵoj ekzemple **an** (persono) kun plua finaĵo **ef** (aro de pluraj personoj) oni formas diversajn rolojn (personojn);

VOLAPÜK	ESPERANTO
Folümanef	Kvartetanoj

La prefikso **plö** kaj **ni** devenas de **plöd** kaj de **nin** ;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Plöjuk	Galoŝo
Juk	Ŝuo
Niblit	Kalsono
Blit	Pantalono
Plögun	Mantelo
Gun	Jako
Nijit	Subvesto
Jit	Ĉemizo
Plöjal	Krusto, ŝelo
Jal	Ŝelo
Nijal	Interna ŝelo, endodermo

Apendico al ĉapitro 7

Per la demandsilabo **ki** ni formas helpe de sufiksoj **öp** kaj **üp** la jenajn demandvortojn;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kiöpo?	Kie?
Hiüpo?	Kiam?

por la kompletigo de la lernitaj;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kitopo?/kiplado?	Kie?

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kitimo?	Kiam?

Aliaj (jam lernitaj) demandvortoj estas kompletigitaj kaj etenditaj per la komcernaj prepozicioj;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kis?	Kio?
Pro kis?	Por kio?
Se kis?	El kie?(loko)
Lü kis?	Al kio?

Ankaŭ la direktmontraj sufiksoj **ao** kaj **io** estas ofte uzataj en la demanda signifo;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kipladao?	De kie?
Kipladio?	Kien?
Kiöpao?	De kie?
Kiöpio?	Kien?

Apendico al ĉapitro 9

La prefikso **ö** signas la pasintan futuron 1. La prefikso **ü** signas la pasintan futuron 2 en la aktivformo.

La pasiva formo de futuro 1 (pasinta) signas **pö**. La pasiva formo de futuro 2 (pasinta) signas **pü**.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Sem	Certaĵo
Seman	Certa homo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Seim	Iu (loko ktp)
Seiman	Iu homo
Som	Tia
Al	Ĉiu
Alan	Ĉiu homo
An	Kelkaj, iomete
Ans/anans	Kelkaj
Non	Nenio
Nonik	Nenia
Nonikna	Nenafoje, neniam
Val	Ĉio
Valik	Ĝenerala, ĉia
Suv	Ofteco
Suvik	Ofta
Suvo	Ofte
Seled	Malofte
Seledik	Malofta
Süp	Subiteco
Süpo	Subite
Sunik	Baldaŭa
Suno	Baldaŭ

Per la antaŭmeto de la tempkoncepto kreiĝas multaj novaj vortoj;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Adelo	Hodiaŭ
Del	Tago
Odelo	Morgaŭ

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ädelo	Hieraŭ
Anu	Ĝuste nun
Nu	Nun
Änu	Ĵus
Onu	Tuj poste
Ayelo	Ĉi-jare
Yel	Jaro
Oyelo	Ventojare
Äyelo	Pasintjare

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Dred	Timo
Tom	Agonio
Naud	Naŭzo
Presen	Nuntempo
Fütür	Estonteco
Paset	Pasinteco
Fied	Fidelo
Spel	Espero
Pued	Ĉasteco
Soldat	Soldato
Milit	Armeo
Vikod	Venko
Priel	Vestiblo
Lael	Aleo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Legad	Parko
Fien	Interezo
Trip	Imposto
Tol	Dogano
Feil	Kultivado
Feilan	Tekultivisto
Plaud	Plugilo
Yän	Fadeno
Fad	Fadeno
Jain	Ŝnuro
Tied	Teo
Kak	Kakao
Jokolad	Ĉokolado
Ruil	Rusto
Züd	Acido
Purid	Putro

Leciono 21

PREFIKSOJ BÜA, SÖ, RÜ KAJ ZE KAJ SUFIKSOJ AV, TIN, ÄL KAJ IÄL

La prefikso **büa** egalas la germanan silabon **vor** en la senco de ekzemplo, modelo, montro. La prefikso **sö** egalas la germanan silabon **nach** en la reaganta senco;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Büakanitön	Kantkoduki
Sökanitön	Kontraŭakompani
Kanitön	Kanti
Büaturan	Konduki gimnastikon
Södunön	Imiti, Sekvi
Dunön	Fari

La prefikso **ru** tradukas la koncepton de la silabo **pra**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Rufat	Prapatro
Rufot	Praarbaro
Fot	Arbaro
Rufom	Prototipo, pratipo
Fom	Formo

La prefikso **ze** signas la koncepton de la esperanta **mez**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Zeneit	Noktmezo
Neit	Nokto
Zeveg	Survojo, mezvojo
Veg	Vojo
Zedel	Tagmezo
Del	Tago

La sufikso **av** signas sciencon kaj egalas la esperantan pseŭdofinaĵon **ologio** aŭ **iko**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Godav	Teologio
God	Dio
Kaenav	Teknologio
Kaen	Tekniko
Sanav	Medicino
San	Saniĝo

Sciencoj, kiuj ne deriviĝis de aliaj vortoj, aperas kiel radikvortoj (sen **av**).

VOLAPÜK	ESPERANTO
Filosop	Filozofio
Füsiolog	Fiziologio

La sufikso **im** signas mensotendencon en la ideologia senco, patio, instruo ktp. Ĝi reprezentas ismon;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Sogädim	Socialismo
Sogäd	Socio
Sog	Komunumo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Dialim	Idealismo
Dial	Idealo

La mensa rilato al la radikvortkoncepto estas esprimata per la sufikso **äl**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ladäl	Animo, Koro
Lad	Koro
Lanäl	Inspiro, Entuziasmo ktp
Lan	Animo (ekz, kun sia tuta animo)
Senäl	Senso (malamo, honto)
Sen	Senso, sento (malvarmo, malsekeco, fajro)

oni diras ofte, ke iu havas bonan koron, per kio oni juĝas la sensreagon kaj ne la organan koraktivecon

La sufikso **äl** forigas la malhelpon kontraŭ la internacia lingvo fare de la tiel nomata figurativa lingvo.

Se la spirita rilato al la tendenco, manio aŭ aspiro fortas, **iäl** anstataŭas **äl**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Moniäl	Monavido
Mon	Mono
Labiäl	Avideco
Lab	Posedaĵo
Lasiviäl	Voluptamo
Lasiv	Volupto
Zaniäl	Kverelemo
Zan	Kverelo

Apendico al ĉapitro 9

Ĉiuj derivitaj interjekcioj finiĝas per ö.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Seilö!	Silentu!
Seil	Silento
Prüdö!	Atenton!
Prüd	Atento
Glorö!	Hola!
Glor	Gloro
Moö!	For!
Mo	For

Aliaj interjekciaj radikoj estas;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bö!	Malsaĝa!
Hö!	Hop!
Nö!	Ne!
Vö!	Vere!
Fö!	Daŭrigu!
Adyö!	Ĝis! Adiaŭ!

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kul	Erejo (ĝenerale)
Tau	Bendo, Bandaĵo, Ŝnuro, Rubando (ĝenerale)
Basin	Vazo, Lago (ĝenerale)

VOLAPÜK	ESPERANTO
Pun	Pugno
Döm	Polekso, Dikfingo
Bälid	Ventro
Göt	Intesto
Saun	Saneco
Läb	Fortuno, Bonŝanco
Nid	Ekbrilo
Mat	Edziĝo
Pals	Gepatroj
Visit	Vizito
Glid	Saluto
Zäl	Festo
Plek	Preĝo
Yul	Ĵuro
Büd	Ordono
Stip	Kondiĉo
Ced	Opinio
Flun	Influo
Slud	Decido
Zil	Entuziasmo
Stad	Stato, Cirkonstanco
Dul	Daŭro
Pid	Simpatio, Kunsento, Bedaŭro
Fabrik	Uzino, Fabrikejo
Stän	Flago
Fül	Felto
Gold	Oro

VOLAPÜK	ESPERANTO
Tub	Brelo
Flut	Fluto
Miot	Koto, Feko
Nuf	Tegmento
Venen	Donaco
Jif	Fasko
Fif	Febro, Ardeco
Tonär	Tondro
Flib	Pulo
Bäu	Malfluso
Nög	Ovo
Gul	Angulo
Get	Ricevo, Teno
Plif	Falto, Digo (ĝenerale)
Katul	Katolikismo
Protäst	Protestantismo
Dönu	Ankoraŭfoje, Denove

Ekzerco 28

- Glidob oli, o flen obik!.
- Danob oli.
- Binol-li saunik dönu?
- Si! äbinob malädik lunüpo (lun = longo, üp: sufikso rilatanta tempon) ab nu kanob visitön oli dönu.
- Ogolobs ini gad, stom binon jönik adelo.

- No kanob golön mödiko.
- Seidolös oki sui bam.
- Kiojönik hitüpadel at binon!.
- Vö! sol binon flen gudikün menefa (menef = homaro, vidu **ef** aŭ **anef**).
- Logolös pabi jönik at!.
- Kiplado binon-li?
- Anu seadon su rosad redik et.
- Logol-li oni.
- Si! ab nu mutob gegolön ini cem, mutob slipön dönu.
- Adyö!, o flen obik!

Ekzerco 29

- Ĉu vi estas vidinta mian amikon?
- Jes, mi vidis lin en la parko. Liaj tri knaboj ludis; li sidis sur la benko.
- Kie estas via patrino?
- La patrino estas en la subtera etaĝo. Kiam (ven) mi kuŝis en la lito hieraŭ, tondris.
- Nek mia patro nek mia patrino vidis tiun ĉi malbonan homon, kiam (ven) li eniris lian ĉambron nokte kaj ŝtelis monon.
- Atenton! en tiu ĉi flasko estas donaco.
- Ĉiu laŭdas tiun ĉi bonan infanon.
- Ĉiuj homoj mortos iam (seimikna).

- La almozulo staris sur la ponto.
- Neniu homo (men nonik) donis ion al li.

Leciono 22

PREFIKSOJ FA KAJ LA KAJ SUFIKSOJ EM, ÄM, AF, IN KAJ IR

La prefikso **fa** signas la malon de ĉeesto.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fablibön	Forresti
Blibön	Resti
Fabinön	Foresti

La prefikso **la** signas la koncepton de **suprenlevo** de io for de la tero aŭ for de la restejo:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lasumön	Levi
Sumön	Preni
Lakobükön	Sumigi
Kob	Kuneco
Ükön	Fari

La sufikso **em** signas aron (homo **ef** ktp **anef**);

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bledem	Foliaro
Bled	Folio
Bomem	Ostaro, skeleto
Bom	Osto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Monem	Kapitalo
Mon	Mono

La sufikso **äm** signas organon de vivantaĵo (homoj, bestoj, plantoj).

VOLAPÜK	ESPERANTO
Liläm	Orelo, aŭdoorgano
Logäm	Okulo, vidorgano
Dicetäm	Digesta organo
Dicet	Digesto
Flitäm	Flugilo (besto)
Flit	Flugo

La sufikso **af** signas beston rilate al la radikkoncepto;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Sügaf	Mambesto
Süg	Mamnutro
Sug	Suĉo

Aliokaze, oni uzas plejparte **nim** pro klareco;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Domanim	Dombesto

La sufikso **in** servas por signi elementon:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Blägin	Nigreco
Blägik	Nigra
Ferin	Fero (kemia)

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fer	Fero (metalo)
Zinkin	Zinko (kemio)
Zink	Zinko.

Ofte finiĝas ankaŭ la radikformoj en **in**, ekzemple:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Hidrargin	Hidrargo

La sufikso **ir** estas ofte uzata por signi gramatikajn esprimojn;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fomir	Morfologio
Fom	Formo
Hukir	Citilo
Huk	Hoko
Bidir	Modalo
Bid	Speco, maniero

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Rab	Korvo
Rat	Muro
Sab	Sablo
Püf	Polvo
Slet	Plato
Kusen	Kiso
Gak	Sako

VOLAPÜK	ESPERANTO
Veal	Vualo
Pok	Poŝo
Klöf	Tuko
Lain	Lano
Lif	Vivo
Fun	Kadavro
Rib	Ripo
Bäk	Dorso
Vüm	Sino
Lin	Ringo
Kad	Poŝtkarto
Nat	Naturo
Nisul	Insulo
Sid	Semo
Triful	Trifolio
Stol	Pajlo
Meil	Pulvoro
Tuig	Branĉo
Zöt	Etikedo, afiŝo, ktp
Lised	Listo
Kaled	Kalendaro
Sosit	Kolbaso
Fromad	Fromaĝo
Vim	Humuro
Tom	Doloro
Jem	Honto
Blig	Devo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Dot	Dubo
Met	Metro
Liät	Litro
Ted	Komerco
Palet	Partio
Vöd	Vorto
Top	Loko
Jol	Strando
Glun	Grundo
Lien	Linio
Stum	Instrumento
Gel	Orgeno
Mär	Fabelo
Sasen	Murdo
Div	Trezoro
Noid	Bruo, susuro
Sköt	Blazono, emblemo
Düf	Malmodo
Jap	Akro
Zem	Kalko
Glud	Ĝelo, gluo
Smil	Rideto
Mal	Signo
Mön	Muro
Frut	Utilo
Nom	Normo
Jed	Ĵeto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Vaet	Suko
Kokot	Kokoso

Apendico al Ĉapitro 12

Ni havas vortkunmeton pere de litero **a** kiel norma formo, pere de **i** ĉe taŭgaj kunmetado kaj la rektan kunmeton ĉe prepozicioj kaj nesubstantivaj vortoj lernitaj. Al la ĉi lastaj apartenas ankaŭ vortkunmetado pere de antaŭmetitaj adverboj, ĉe kiuj aperas **o** karakteriza por la adverboj. Ankaŭ unusilabaj adverbaj konceptoj, (kiuj ofte ne finiĝas en **o**) estas rekte antaŭmetitaj. (same kiel prepozicioj).

Vortkkunmetoj diversspecaj

VOLAPÜK	ESPERANTO
Domayan	Dompordo
Menalöf	Amo de homo
Menilöf	Malmizantropeco (vidu Capitron 12)
Jukifabrik	Ŝufabrikejo
Tafifmedin	Kontraŭfebra medikamento, senfebrigilo
Tavernenmedin	Kontraŭveneneco, antidoto
Balnum	Singularo
Telpün	Dupunkto
Löpiotirön	Levi
Kobosumön	Kunigi, sumigi
Löseidön (oki)	Starigi, levi
Lö	Stare (adv. radiko)

VOLAPÜK	ESPERANTO
Deleneit	Diurno
Pluuneplu	Pli aŭ malpli
General-mareal	General-marŝalo
Lingläna- Lägüptän	Angla-egipta

Ĉar la propraj nomoj estas ĉiam skribataj kun la komenca majusklo, vortkunmetado kun ili ĉiam devas esti ligita per streketo.

Ekzerco 30

- Blod obik lödom in Sulüda-Deutän..
- Trifulabled at oblinon läbi ole.
- Juegifabrik gretik binon in vilag et.
- Mot obik äbadocedof (ŝi prenis ĝin malbona) lenoidi (hombruo) flenas olik.
- Cil at äblinon sone obik magodabukis jönik tel.
- Givolös obe götastinis kil.
- Vinaflad äfalon sui glun cema.
- Leülaflad at binon miotik.
- In barak feilana ätuvok gokanögis fol.
- Man et pädonioflapom dub punaflap.
- Su nisul at kokotapams e figabims mödikis stanons.
- Givolös märabuki jönik et.
- Ruil binon neflen fera.

- Kikodo binol-li nekotenik?
- Faem binon badik, ab soaf binon badikum.
- Dog äbunon sui tab ed älufidon sositi lölik.
- Dub dag te äkanob logön jadi mana.
- Flen obik binon pöfik, ab repüt okik binon gudik.
- Rün binon fit menas pöfik.
- Mat binon tan bevü man e vom.
- Pals olik äseadons in priel gada, ven jiflen mota olik ävisitof onis.

Leciono 23

SUFIKSOJ OD, OT, ÄD, ED KAJ ET

Multaj radikkonceptoj allasas tutajn multajn derivaĝojn, kelkaj el kiuj ne estas enplektitaj inter la jam lernitaj derivaj silaboj. Al tiuj celoj servas la kvin sufiksoj **od**, **ot**, **äd**, **ed** kaj **et**. Ĉe la ofte etaj diferencigoj enviciĝas neniu preciza derivsilabo. Oni uzus eble kelkcenton da silaboj, nome, detaligi tiun specon ĝis la plej eta punkto estas nepraktikeble.

Ĉiukaze ni havas kelkajn apogpunktojn. **od** kaj **ot** signas ofte objekton, aĵon kaj similajn, kaj **ot**, kiam aperas plasteco, objekteco, pli. Sed se la pligrandigota radikkoncepto allasus la etendon, kiu estas ankaŭ komuna, tiam **od** anstataŭus. Lernu kaj komparu la jenon;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Mag	Prezento, Priskribo
Magod	Bildo, Ilustraĵo
Magot	Statuo, Torso
Yel	Jaro
Yelod	Jaraĵo (periodaĵo kaj ĝenerale)
Dik	Dikto
Dikot	Diktado, (videbla kaj kaptebla) Ordono
Pav	Pavimado
Pavot	Pavimo
Nul	Noveco
Nulod	Novaĵo (artiklo kaj ĝenerale)

Oni tradukas masojn per **ot**, sammaniere multeco estas derivata de nombro.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bigot	Diko (maso)
Big	Dikeco
Lunot	Longo (maso)
Lun	Longeco
Veitot	Blanko (maso)
Veit	Blankeco
Lulot	Kvinoblo
Lul	5
Jölot	Okoblo, Jöl, 8

Kontraŭe atentu la sekvajn vortojn konstruitajn per **od**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lärnod	Hejmtasko, Lekciono
Lärn	Lerno
Jemod	Honto, Hontaĵo, Hontindaĵo
Jem	Honteco, Hontiĝo
Gitod	Rajtaĵo, Rajto
Git	Rajto (jura)

La sufikso **äd** havas ordinare pli ĝeneralan signifon ol la aliaj kvar silaboj de la grupo. Se la radikkoncepto estas jam konkreta, **ot** kaj **od** retiriĝas kiel ampleksigo kaj tial, plejofte troviĝas **äd**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Jänäd	Kateno
Jän	Ĝeno
Sagäd	Famo, onidiro
Sag	Diro
Sagod	La diritaĵo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Konäd	Legendo, fabelo
Kon	Parolo, rakontado
Konot	Rakonto
Bumäd	Konstruaĵo
Bum	Konstruo
Bumot	Konstruitaĵo, domo
Bidäd	Raso
Bid	Speco, specio

Se tiuj ĉi konceptoj ne sufiĉas, se la formota etendkoncepto estas nomata preskaŭ aŭ tute spirita, aŭ temas pri likvoj kaj masoj, tiam **et** kaj **ed** estas uzataj;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Drined	Trinkaĵo
Drin	Trinkado
Drinot	Trinko
Fladet	Flasko (da) (maso)
Flad	Flasko
Väret	Glaso (da) (maso)
Vär	Glaso

Geografiaj masoj estas tradukitaj per **et**

VOLAPÜK	ESPERANTO
Videt	Geografia larĝeco
Lunet	Geografia longeco
Spiked	Sentenco, Devizo
Spiket	Proverbo
Spikot	Interparolo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Spikäd	Prelego
Spik	Parolo
Timed	Jaro (kristanisma islama)
Timäd	Erao
Tim	Tempo

Vortoprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Vein	Sangvazo
Cal	Posteno
Cif	Konduktoro, Repondeculo, Ĉefo
Nak	Ankro
Ban	Bano
Bien	Abelo
Pened	Letero
Blöt	Brusto
Spid	Hasto
Sek	Sekvo
Lül	Strigo
Fag	Foro
Klif	Roko
Renar	Vulpo
Bil	Galo
Mied	Limo
Küg	Kukumo
Gif	Verŝo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ron	Rezino
Skin	Haŭto
Hon	Korno (besto)
Horn	Korno (muziko)
Flab	Ĉifono
Sped	Lanco
Koeg	Korko
Nun	Raporto, Informo
Sagit	Sango
Pot	Poŝto
Bluf	Provo
Mad	Matura
Sark	Ĉerko
Häm	Ŝinko
Dek	Ornamo
Bov	Bovlo
Sob	Sapo
Bun	Salto
Vög	Voĉo
Stil	Silento
Tök	Vartrafiko, Internacia komerco
Dren	Larmo
Trod	Konsolo
Trum	Tamburo
Drim	Songô
Klub	Klubo
Pöp	Popolo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Vam	Varmo
Zeil	Celo
Fäd	Akcidento
Salig	Saliko
Taim	Argilo
Snil	Sigelo
Set	Frazo
Silab	Silabo
Pup	Pupo
Cav	Gorgô
Pün	Punkto
Böf	Ŝerco
Peb	Pulso
Paun	Funto
Pläd	Pelto
Päg	Bitumo, Peço
Paud	Paŭzo
Fiv	Flako
Mül	Muelo
Töb	Laco
Hip	Pugo
Laud	Alaŭdo
Reid	Lego
Köb	Kombilo
Tuv	Trovo
Tün	Lado
Gug	Gorgô

VOLAPÜK	ESPERANTO
Gön	Favoro
Fug	Fuŝo
Blöf	Pruvo
Smug	Kontrabando
Pold	Polico
Däm	Damaĝo, Perdo
Buon	Ŝtopo, Ŝtopilo

Apendico al Ĉapitro 13

La artikolo **el** servas por signado (kaj konforma deklinacio) de fremdvortoj. Ĝi estas uzata kunlige kun volapukvortoj, nur tiam, kiam tiaj vortoj (aŭ ankaŭ gramatikaj silaboj) estas substrekitaj el la normalaj uzado en la frazkonstruo. Ekzemplo:

- In set **dog binon jönik** el **dog** binon subsat.

Esperante:

- En la frazo **La hundo estas bela**, 'hundo' estas substantivo.

Ĉe la milionoj da propraj nomoj estas avantaĝe en multaj okazoj montri per la alkroĉigo de konformaj sufiksoj, la certan grupon, al kiu apartenas la sekvanta fremdvorto. Do:

- **An** signas personon (elan, hielan)
- **Af** signas beston (elaf)
- **Ep** signas planton
- **Än** signas landojn
- **Eän** signas insulojn

- **El** signas maron
- **Ak** signas lagon
- **Äd** signas stelaron
- **Ed** signas monton
- **Ot** signas aĵojn, objektojn.

Kiam en la frazo sekvas ĝusta ekspliko de la fremdvorto, oni ne uzas la sufikson. Ekzemple:

- El**Mont-Blanc** binon bel geilikün Yuropa.

Leciono 24

LA SUFIKSOJ **AB, AG, ER, OV, ÖF** **KAJ UG; LA PREFIKSO LAI KAJ** **FRAZFARADO**

La sufiksoj **ab, ag, er, ov, öf** kaj **ug** servas plejparte kiel karakterizdifino de la radikvortoj: ili tial aperas kutime kiel, **abik, agik** ktp.

Kontraŭe ili aperas solaj (sen **ik**) spirite substantivaj.

La sufikso **ab** egalas neprecon, kaŭzecon aŭ indecon (de iu ago). La ekvivalento esperanta estas **indo**:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kredab	Kredindo
Kredabik	Kredinda
Kred	Kredo
Deimab	Forĵetindo
Deimabik	Forĵetinda
Deim	Forĵeto

La sufikso **ag** trakukas esperanten **riĉeco** aŭ **ozeco**. Oni uzas tiujn silabojn nur por videbla aŭ aŭdebla koncepto;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Stonagik	Ŝtonoza, Ŝtonriĉa
Stonik	Ŝtona

VOLAPÜK	ESPERANTO
Ston	Ŝtono
Klifagik	Rokoza, Rokriĉa
Klifik	Roka, Rokfarita
Klif	Roko
Vatagik	Akvoriĉa
Vatik	Akva
Vat	Akvo

La sufikso **er** tradukas adjektivan koncepton **enhavi**. Ĝi estas uzata ankaŭ substantive.

VOLAPÜK	ESPERANTO
Spiter	Alkoholenhaveco
Spit	Alkoholo
Lalkoholerik	Alkoholenhava
Lalkohorik	Alkohora
Lalkohol	Alkoholo
Sulfinerik	Sulfurenhava
Sulfinik	Sulfura
Sulfin	Sulfuro

La sufikso **ov** tradukas la eblecon ekvivalentan al esperanta **eblo**;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Dilov	Dividebleco
Dilovik	Dividebla
Dil	Parto
Breikov	Rompebleco
Breikovik	Rompebla

VOLAPÜK	ESPERANTO
Breik	Rompa
Brek	Rompiĝo
Gleipov	Kaptebleco
Gleipovik	Kaptebla
Gleip	Kapto

La sufikso **öf** signas karakter-derivon de la radikkoncepto en ĝenerala maniero. Ĝi servas por etendi konkretan substantivon unue al spirita, abstrakta formo, kaj, pro tio, por distingi la adjektivan koncepton for de la konkreta formo;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Flenöf	Amikeco
Flen	Amiko
Flenik	Amika
Ladöf	Elkoreco
Ladöfik	Elkora
Lad	Koro
Spogöfik	Spongeca
Spog	Spongo
Rätöf	Enigmeco, Mistereco
Rätöfik	Enigma, Mistera
Rät	Enigmo, Mistero

La sufikso **ug** signas la konformecon, laŭcelecon aŭ rezulton de iu daŭra okupado en spirita senco. La silabo estas uzata kaj substantive kaj adjektive;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Plakug	Sperteco, Eksperteco, Elproviteco
Plakugik	Sperta

VOLAPÜK	ESPERANTO
Plak	Sperto
Plakik	Desperta, Akirita de spertoj
Reidug	Erudicieco, Multleginteco
Reidugik	Erudicia
Reid	Lego
Klotug	Sidantece
Klotugik	Sida
Klot	Vestaĵo

La prefikso **lai** signas la daŭradon de iu ago;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Laipenön	Skribi plu
Penön	Skribi
Laivobön	Labori plu
Vobön	Labori
Laidul	Daŭrado
Laidulön	Daŭri
Dul	Daŭrado
Din	Aĵo, Afero

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Pisäl	Fabo
Flam	Flamo
Nev	Nervo
Filät	Reto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lof	Oferto
Magif	Pompeco
Xam	Ekzameno
Sav	Savo
Fät	Sorto, providenco
Flan	Flanko
Sadin	Silko
Sov	Semado
Pur	Pulvo
Puin	Pulvoro
Pöm	Pumpo
Pömöm	Pumpilo
Grud	Greno,grajno
Min	Mineralo
Zib	Manĝaĵo, plado
Cog	Ŝerco
Plaf	Pudoro, nekuraĝo
Mün	Erco
Beat	Beateco
Sköm	Ŝaŭmo
Sim	Rando
Mum	Mumio
Slaf	Sklavo
Zöt	Atestaĵo
Pif	Medolo
Monit	Rajdo
Spad	Spaco

VOLAPÜK	ESPERANTO
Smok	Fumado
Vag	Vakeco
Klin	Pureco
Fop	Idioteco

Ekzerco 31

- Ven smugans ägoloms neito love mied läna miedapoldans äbejütoms omis; cif smuganas pädeidom, votikans valik (smuganas) äfugoms ini gurs miedabelema. (belem).
- Pö nun guidik at mülan yunik äbunom sui tab.
- Flukü patep äravon bledemi (bledem) bimas.
- Koegabuons at pämekons in Korsikeän.
- Reid mödik dü soar odämükon logis.
- Lül binon neitaböd.
- Cil äfalon ini fiv.
- No olabol benoseki nen zil.
- Sval äfliton äl sil.
- Nek kanon komipön ta fät.
- Etuvoy mumi in stonasark seatöli

Frazfarado

Kvankam la konstruo de Volapuko allasas ajnan frazkonstruon, estas necese havi deciditan vortordon (sintakson). Unueco kaj neŭtraleco de la

internacia lingvo postulas tion. Ni havas unue simplan frazkonstruon, ekzemple;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Adyö!	Adiaŭ! (eksklamacio)
Gololsöd!	Vi(pl) iru! (imperativo)

Tiuj bezonas nenian eksplikon plian. La sekvante pli alta frazformo estas formata per subjekto kun predikato. La subjekto (en nominativo) estas antaŭmetita;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Cil golon	La knabo iras

La objekto sekvas la subjekton;

- Man lobom cili = La homo (subjekto) laŭdas (predikato) la knabon (objekto)

Tiaj frazoj povas esti etenditaj, se la objekto aperas dufoje (dativobjekto kaj akzativobjekto).

- Fat givom dile podi = La patro (subjekto) donas (predikato) al la knabo (dativobjekto) la pomon (akzativobjekto).

En tiu ĉi frazo troviĝas la ĉefaj frazelementoj en la ordinara vicordo. Tiaj frazoj povas esti etenditaj per aldono de etiketoj; ekzemple;

- Fat gudik givom cile okik podis lul = La bona patro donas al sia knabo kvin pomojn.

En tiu ĉi frazo troviĝas tri etiketoj; la adjektiva **gudik** la pronomo **okik** kaj la numeralo **lul**. Ankaŭ substantivoj en genetivo kaj al-kazo, substantivo kun prepozicioj, kaj verboj (en la participa formo) ŝajnas esti etiketoj; ekzemple;

- Böd pedeidöl äseaton fo yan gada = La mortigita birdo kuŝis antaŭ la pordo de la ĝardeno.

Ĉi tie la participo **pedeidöl** estas etikedo. En la vortoj **fo yan**(antaŭ la pordo) aperas alia grupo de frazkonstruo gramatike adverbforma. Tiu ĉi formo estas tradukita per substantivo kun prepozicio en la lasta frazo, sed ili povas stari ankaŭ adverbaj, ekzemple;

- fat gudik ogivom odelo cile okik podis lul.

En tiu ĉi (jam analizita) frazo ni vidas kiel ankaŭ la adverba formo (odelo) difinas la predikaton (ogivom). Ankaŭ en demandfrazoj la substantivo estas antaŭmetita (kiel en la franca lingvo);

- Mot slipof-li? = Ĉu la patrino dormas?

Estas nature ke ekzistas ankaŭ frazoj, kiuj de tempo al tempo postulos al sia senco ŝanĝon de vortgrupoj. Ekzemple;

- Adelo kanob givön moni.

En tiu ĉi frazformo kuŝas tute alia senco ol la kutima formo;

- Kanob givön adelo moni.

Leciono 25

PREFIKSOJ BE, DA KAJ SUFIKSOJ ÄT, ID KAJ YIM

La prefikso **be** estas uzata en la sama senco kiel **be** en la germana lingvo. Ĝi ŝanĝas la neŭtralan verbon transitiva; ekzemple;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bejütön	Pripafi
Jütön	Pafi
Bejedön	Ĵeti al
Jedön	Ĵeti
Belodön	Priloĝi, Loĝi en
Lodön	Loĝi
Begrämön	Grimpi (transiva)
Grämön	Grimpi (netransitiva)
Begolön	Iri (la vojon)
Golön	Iri
Bekanitön	Prikanti, Kantigi
Kanitön	Kanti

La prefikso **da** simile al la prefikso **le**, signas altan gradon, etendon aŭ plifortigon de la radikvortkoncepto. Ĝi estas ofte uzata kunlige kun **le** kiel pli da substreko al la jam substrekita radikvortoj;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Datuv	Invento

VOLAPÜK	ESPERANTO
Tuv	Trovo
Daved	Naskiĝo
Ved	Fariĝo
Datom	Turmento, Rimorso
Dajon	Elmontro
Jon	Indiko, Montro
Dalemot	Praavino
Lemot	Avino
Mot	Patrino
Dalestüm	Respekto
Lestüm	Estimo
Stüm	Estimo

La sufikso **ät** signas abstraktan koncepton; ekzemple:

VOLAPÜK	ESPERANTO
Retät	Nacieco
Net	Nacio
Menät	Humaneco, Homeco
Men	Homo

La sufikso **id** signas (plejparte ĉe aktivformoj) kontraŭon de la radikkonceptoj. Tial la vortformo formita per **id** donas la bazon, el kiu rezultas la radikvorto; ekzemple;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bail	Luigo
Bailid	Luiĝo
Gebid	Disponiĝo
Geb	Uzo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Pan	Hipoteko
Panid	Hipoteko
Pön	Puno
Pönid	Absolviĝo, Senkulpiĝo, Rekompendado

La sufikso **yim** servas por signi miliononon kaj la potencon. ekzemple;

VOLAPÜK	ESPERANTO
Balyim	Unu milionono
Telyim	Duiliono

Vortprovizo

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kron	Krono
Graf	Grafo
Näst	Nesto
Jak	Ŝarko
Krik	Grilo
Svin	Porko
Spär	Pasero
Musak	Muŝo
Muskit	Moskito
Mart	Marteso
Rosin	Sekvinbero, Rosino
Lüod	Direkto
Nüd	Nudo
Zigar	Cigaro

VOLAPÜK	ESPERANTO
Zagarül	Cigaredo
Tein	Kahero
Tof	Guto
Jek	Timo, Konsterno, Ŝoko
Kum	Amaso, Staplo
Küm	Svarmo, Aro
Tat	Ŝtato
Suäm	Sumo, Prezo
Mäd	Ŝtopaĵo
Lot	Vestaĵo
Led	Pinto
Stof	Ŝtofo
Lasär	Lacerto
Vultur	Vulturo
Ren	Boaco
Frin	Fringo
Falok	Falko
Furmid	Formiko
Mutar	Mustardo
Pit	Spico
Blam	Riproĉo
Krüt	Kritiko
Fled	Ŝarĝo
Lod	Ŝarĝo
Mof	Movo
Kef	Broso
Klün	Sekreto

VOLAPÜK	ESPERANTO
Lon	Leĝo
Ton	Sono
Teg	Kovro
Leog	Eĥo
Cek	Kaĝo
Leg	Laŭleĝeco
Cal	Profesio
Smök	Fumado

Ekzerco 32

- Mot äblamof cilis badik jukela.
- Cif ravanefa et panemom **renar**(el renar).
- Sagoy dö piak das tifon-la.
- In cem obik musigacinil bäldik stanon.
- Volapük hiel **Schleyer** binon volapük gudikün.
- Cal musigala pämodränon aiplu dub datuvots (invento) kaenik.
- Etuvoy funi mana pesasenöl in gur dagik et; sasanan efugon.
- Falok bumon nästi okik sui bims vemo geiliks.
- Sölaplek primon me vöds: O Fat obsik in süls!.
- In sup at sal tumödik binon.
- Givolös obe zigaris lul e zigarülis deg!.
- Pos vikods mödik ta neflens zifa **Karthago** hiel **Hannibal** ämutom fugön; neflens okik ätuvons omi as fun.

- Sevol-li buki: **libakrig** ela Boeren?
- Sör smalik flena obik äpledof ko pup okik, keli ädekof me tanods kölik.

Tekstoj

RENAR

Fab fa: C. E. lessing

VOLAPÜK	ESPERANTO
Fab	Fabelo
Pöjut	Ĉaso
Bimül	Arbeto, Arbedo
Plöp	Suceso
Viod	Damaĝo
Mifät	Fatalo, Missorto, Misfortuno
Vokäd	Krio
Nendas	Sen ke
Däm	Perdo, Damaĝo

Renar pepöjutöl äkanon savön oki sui mön seimik. Ad doniokömön gudiko ve flan votik, ädagleipon spinabimüli nilü mön. Aplöpon ad doniogramön yufü on, ab spins japik äkodons viodis dolik pö on. "O yufans mifätik!" renar ävokädon, "no kanols yufön eki, nendas dämols oni leigüpo".

LUP E KAPAR

ma hiel "Aisopos"

VOLAPÜK	ESPERANTO
Kapar	Kapreolo
Skap	Kruteco
Steifül	Provo, Eksperimento
Vaniko	Vane
Löfäb	Amato
Suid	Sveno
Bo	Iom?
Slifäd	Glitado
Benosmekik	Bongusta
Bundan	Abundeco
Sagat	Sagaco
Fided	Manöo
Tüv	Malkovri

Kapar äbinon löpo su klif skapik. Lup ätūvon oni, ed ästeifūlon vaniko ad löpiogrämön lü on. "O löfäb!" älüvokädon oni, "no-li osuidol su klif geilik? Bo okanol deslifädön e doniosturön. Grämolös prüdiko donio e kömolös lü ob sui yebalän jönik at, kö kebs benosmekik dabinos bundano!" — "Danob oli!" kapar sagatik ägespikon. "No vilol givön fidedi obe, ab ole it."

BLÜMÄL

VOLAPÜK	ESPERANTO
Blümäl	Aplombo, Trankvilo
Soal	Soleco
Kolköm	Renkontiĝo
Gliban	Vagabondo
Düp	Horo
Nendrediko	Sentime, Aŭdace
Spatastaf	Bastono por piediro
Bäk	Dorso
Sü	Elen
Gode dani!	Danke al dio, Dankon!

Man äglom neito su süt soalik ven süpiko äkolkömom glibani, Atan äpladom oki fo om, ed äsäkom ome käfiko; “düp kinid binos-li?” Man blümälük ägespikom nendrediko: “binos düp balid”, e pö vöd lätik spatastaf oka ädrefon balua bäki glibana so nämiko, das gliban ädofalom ed äsüükom vödis: “Gode dani! das no esäkob ole düpi tü zeneit.”

VINDIT NO SLIPON

ma hiel "Aisopos"

VOLAPÜK	ESPERANTO
Vindit	Venĝo
Konsien	Konscienco
Flumed	Rivereto
Nilud	Konjekto
Desin	Plano, Celo, Intenco
Limed	Korpomembro
Koldül	Malvarmeto
Linegölo	Langumante
Densit	Denseco
Fesül	Vejno
Letuig	Branĉo
Zugön	Iri, Tiriĝi
Vef	Ondo
Fäg	Talento
Svim	Naĝo
Nelet	Malhelpado
Cav	Gorĝo
Krokod	Krokodilo
Ninäd	Enhavo
Luslug	Interplekto

Sasenan pejeiköl dub konsien badik e fa pöjutans oka, ärivom pos fug lunüpik dü dels e neits fino flumedi; "Nil", Ya äniludom das nu äbinom sefik, ed ädesinom ad nämükön limedis dafenik oka len jol koldükik in jad bima.

Ye töbo idoseitom oki, ven lup fa soaf pilümföl äkodon, das dönu älöbunom. Spidiko äbegrämom bimi e dönu äniludom sefi oka. Süpiko tuigs nilü om änoïdons e snek ätatakön omi linegölo de bledem densitik. Blut in fesüls oma ti ästifikon, e lafo dub jek, lafo ad fagön, älivükom doatis de letuig, keli idagleipom. Bi ye letuig at äzugon sus flumed, sasenan ädofalom im vefs flumeda. Nog äfägom ad savön oki medü svim, ab mifät äneleton i savamögi lätik at. Pö stur oka krokod älöpiökömon se vat, äjonon cavi, kedis tutas japik ninädöli ed äluslugon omi.

MONIT BISARIK

fa: "J. P. Hebel"

VOLAPÜK	ESPERANTO
Bisar	Kuriozeco
Nexän	Descendo
Let	Enlaso
Täläkt	Intelektio
Söt	Devo
Zänod	Centro
Föfalög	Antaŭkruro
Dusteig	Trapiko
Jot	Akselo

Man semik ämonitom su cuk lomio e son okik ästepom futo näi om. Tevan äkōmom ed äspikom: "binos negit, o fat! das ol monitol, e son olik mutom golön futo," Labol limedis nämikum ka son." Fat änexänom de cuk ed äletom soni ad bexänom euki. Suno tevan votik äkōmom ed äsagom: "O hipul! no binos gitik das ol monitol e fat olik mutom begolön vegi futo. Labol lögis yunikum ka fat olik." Nu bofiks äbexänoms cuki ed ämonitoms dü brefüp so, jüs tevan kilid äkōmom ed äsagom: "O nentäläkt kion! Mens tel seadoms su nim fibik! Vö!, sötoyöd sumön stafi ad deyagön olis de cuk." Nu bofiks änexänoms de cuk ed ägoloms futo, detiko fat ägolom, nedetiko son ägolom ed in zänod cuk ägolon. Nu tevan folid äkōmom ed äsagom: "Vö! binols dabinans bisarik kil! No saidol-li, if tel de ols mutons golön? Nu fat äkobotanom föfalögis e son pödalögis euka, täno ädusteigoms dis koap onik letuigi bima, kel ästanon nilü süt ed äpoloms cuki su jots omsik lomio. Somikos okanon jenön, üf demoyöv ma ced mena alik.

FLORÜP

VOLAPÜK	ESPERANTO
Nesofik	Kruda, Maldelikata
Sprot	Ĝermo, Burĝono
Fredikön	Ĝoji
Juit	Ĝuo

Teps nesofik emoikons

sa kold, e nif, e glad.

Plans, bims e flors dönu sprotons

in fel, in fot e gad.

O lad obik! Fredikolös

pos lügadels mödik.

O menalad! Juitolös

nu florüpi jönik.

SPOD

VOLAPÜK	ESPERANTO
Spod	Korespondo
Palestümöl	Altestimata
Pötü	Okaze de
Famül	Familio
Daben	Bonfarto
Bened	Beno

Pötü nulayel vipob ole e famüle olik gudikünosi, kelosi kanob vipön oles. Oyel blinonös obes valik dabeni e benedi mödikis.

O SÖL PALESTÜMÖL!

VOLAPÜK	ESPERANTO
Tret	Ĝiro
Suäm	Sumo
Mak	Marko (mono)
Sosus (konj)	Tuj post

Me at vilob nunön ole, das egetob danölo potatrete ola suämü maks: 9,40. Opotob ole bukis sosus upubons. Ko glids flenöfik.

O SÖL PALESTÜMÖL!

VOLAPÜK	ESPERANTO
Jäfot	Okupo, Laboro
Pened	Letero
Sufäd	Pacienceo

No epenob ole sis vigs anik. Kod atosa binon, das älabob jäfotis votik mödik. Obegespikob penedis tel ola, sosus okanob; klu labolös nog sufädi anik. Ko lestüm.